

ab autumpnando. nam autumpnare est colligere
Et frías q̄ quatuor sunt t̄pa anni s̄z ver est as
autumpnus et hyems. ver est calidum et humi
dum. Est as est calida et sicca Autumnus est frigi
dus et siccus. Niemps est frigida et humida. vide
Autumo as. au. are. cōponitur ex. **I**n est as
t̄mo qd̄ est mens. et ab murato b̄ in u. et est au
tumare affirmare putare suspicari credere quasi
a mente sit habere credere. unde hec autuma me
.i. extimacio et est actiuum. et corripit tu.

Auunculus li. frater matris sicut patruus fra
ter patris p̄p̄e. **A**u patruus a patre pendz auicu
sus au. dicitur ab auarus. **A**lus a genitrice
quia auoz sit auere. i. desiderare et esse auaros **A**
auus ab uo. i. ab antiquitate. unde h̄ auia uie.
matris uel patris m̄r. Auus cōponitur hic pro
uuis. i. pater auī quasi p̄p̄e auum. unde hec pro
auia uie. eius uxor. Item abauus. i. pater pro
ui quasi longe ab auo. unde abauia eius uxor
Item tritauus rai. i. atraui pater quasi tetrauius
.i. quartus ab auo. unde h̄ tritauia eius uxor.
et cor̄ p̄mam auus. unde ouid̄ epi. viij. Tu quo
q̄ habes pelopem proauū pelopis q̄ patentem.

Nota hic diligenter ordinem in cognacōne. pa
ter auus proauus abauus atrauius tritauus q̄q̄
est ultimū. et sup̄ius nomen cognacionis. familia
enim oritur a patre. et terminat̄ in tritauo. pos
tea dicimus maiores. Item pater filius nepos q̄si
natus post filium. p̄nepos. i. p̄p̄e nepotē. v̄l̄ poz
ro natus a filio. abnepos q̄si longe a nepote. **N**ā
sejungitur a nepote medio pronepote. atnepos.
trinepos quasi terranepos quia post nepotem ē
quartus in ordine postea dicimus minores

Auxesis s̄s. i. augmentum. et p̄p̄ie d̄cōnis. ab
auxiliaris. in auxiliū exponitur. **A**ugeo ges
auxiliū. ab augeo ges d̄r h̄ auxiliū liij. quia p̄
auxiliū aliqd̄ augetur Et ē auxiliū qd̄ ab extra
neis datur subsidium qd̄ postea superuenit. p̄p̄e
sidium autem loco utili positum. unde hic et h̄
auxiliaris et hoc re. et auxiliarius na. r̄num. qui
uel que ūl̄ qd̄ p̄t̄ prebere auxiliium. et auxiliario
nus na. r̄num. p̄ eodem. Item ab auxiliū. auxili
oz. aris. atus sum. ubi depon̄. et cōstruitur cū
accō et datiuo ut auxiliior te et tibi. unde h̄ auxi
liator trix. cio. et h̄ auxiliamen inis. et h̄ et hec
auxiliabil̄ et h̄ le. idem qd̄ auxiliarius. Et cōponi
tur coauxilioz aris. et debent p̄nunciari predicta
sic̄ auxit ab augeo et sic̄ dixit auxius luxit a lu
geo es. uel lucco ces. **N**ā omnia p̄dicta scribunt̄
pro x. non per s. Et x. est duplex cōsonans. non
liquefit. nec in metro quia semper facit posico
nem nec in sono quia nunquā proferri debz ad
modum s. in sono liquefcentis ut asilus

Auxilla. ab augeo d̄r h̄ auxilla le. i. olla et m̄
tura paz̄ maior quam iusta. unde hec auxillula
lule. di. i. pua olla uel parua talis mensura.

Auxillula le. p̄nt̄ cor̄. in auxilla vide.
Auxit. i. augmentauit pretentiū de augeo ges.
sed haust p̄ s. i. traxit pretentiū de hauiro haunis.

Ax̄s filia caleph fuit. **A**x̄es. i. tabule.

Axioma tic. neu ge. dignitas. **I**n axiomaticus
ca. cum. dignitatem h̄ns s̄d̄m hug. pap̄ autem
dicit axioma. i. dignitas et p̄d̄ o. Inuenit̄ etiā h̄
anxioma tis. per n. in prima sillaba. unde dicit.
hug. ab anḡo is. uel angens hoc anxio ma tis. i.
cōcatenacio sicut sunt sophismata. pap̄ uo dicit

anximora proloquia et maxime p̄p̄osicōnes in
topis Anxioma obnoxium ueritati an falsitati
ut cicero disputat cicero non disputat.

Axiomaticus. in axioma vide.
Axis celi. est septentrionalis linea recta per me
diam pilam spere secundum pap̄. et est mas ge.
Axungia. ge. idē ē qd̄ axungia. vid̄ in axungia
xungia gie. fe ge. i. uenter porci uel alterius
rei. v̄n̄ de macer de uirbz herbaꝝ. Si porcina ue
tus axungia iungitur illi. Inuenitur etiā h̄ ax
ungia ge. in eodez sensu et utraq̄ dicitur ab anx
ior aris. quia reddit hominem anxīū. unde axū
garius na. r̄num. ad axungiam pertinens uel aux
ungia uendens. Et axungio as. axūgia. vngē uel
axungiam prebere. et cōponitur exaxungio as.
axungiam auferre uel axungia siue axungia. i. uē
tum porci. d̄r ab ungo is. unde dicit pap̄. Axun
gia pinguedo ab uincione dicta

Azabel interpretat̄ fluens sanguinū ūl̄ stercliniū
azana interpretatur auxilium domini. Idem et
abdenago qui interpretatur seruiens cicero.

Azimus ma. m̄. sincerus sine fermento et com
ponitur a zimos qd̄ est fermentū et a. qd̄ est si
ne ap̄s ad cor̄. Non in fermento malicie et neq̄
cie. sed in azimis sinceritatis et ueritatis. Et cor̄ z̄
unde in aurora Azima mandat̄ septem come

Azonus. ab a. qd̄ est sine et 30. **I**n zona diebus.
tra. et cōponitur azonus a. vni. i. sine zona. ūl̄ ex
tra zonam. unde azoni d̄r d̄i extra zonam zodi
aci manentes. Similit̄ signa d̄r azona que non
continentur intra zonam zodiaci. et p̄duot p̄nt̄
azonus. sicut zona primam. **I**n belus

Babel. nomen pdoli cuiusdam. vide
Babel. interpretatur confusio.
v̄n̄ babilon uel babilonia ciuitas
ubi homines oliz turrim edifican
tes dispersi sunt Inmissa diuinitus
confusione linguaz̄ inter eos. v̄n̄

babilonia regio. et babilonius nia nium. patriū
uel gentile **E**t scias q̄ sic̄ narrat Ieronimus
Babilon. metropolis caldeoꝝ. Cuius muri xvj.
milia passuū p̄ quadz. ab angulo in anguluz̄ qd̄
ē simul xl duabus leugis. et duabus vnius leuge
p̄ntibus tendebantur. Ibi turris triū miliū passuū
in altitudine. i. duabus leucis a lato in angulū.
Et quia ut habetur gen̄ xj. Ibi confusuz̄ ē labiū
hebraice babel. grece d̄r babilon Ibi nabuchodo
nozoz rex potentissimus. qui inter cetera etiam
iudeam captiuauit **I**nter alias bestias ibi habi
tantes d̄r ibi habitare struaciones. et dracones.
destruata enim fuit a medis et parsis. nec postea
edificata Sed dicitur in medio eius esse lacus s̄
pentibus plenus. Et arbuta in quibus odibiles
bestie et aues et uenacio regia et inhabitabil̄ est
p̄p̄e postera. due citates ap̄ medos d̄r scē ex ea
thesifonates et selencia. vide in pena. et in caldei.

Et scias q̄ medi et parsi subiecti erant babilo
nis et caldeis. s̄ postea exigente supbia caldeoꝝ.
destruata ē babilon a tyro. siue a parsis et medis
v̄n̄ sup̄ illud p̄f̄ xlviij. uenient tibi hec duo sub
ito in die una. sterilitas et uiduitas. Dicit̄ glosa.
subito. de improviso ueniente tyro et dario. Non
enim. metuebat babilon ut a medis et parsis qui
illius cōpacione nullius erant fortitudinis ut ip̄
sis subiectis posset supari. despectum enim et sub
iectum populum caldei non timebant.

Babilonia nie. in babel vide
Bacca ce. per duo c. est fructus oliue et lauri.
 ponitur tamen quolibet fructu. et
 precipue arborum siluestrium. Inuenitur etiam bac-
 ca pro gemma preciosa ut in auiano. Quid mirum
 precium cortice bacca daret. et inde baccatus ta. tu
 .i. baccis lapidibus adomatum uel scdm primaz
 significacoem. .i. fructu baccarum abundans ul' paltus
Baccar. anis. fe. ge. herba fasciu pellens. Et dr
 a bacca. ce. Virg in bucolicis Baccare unge caput
Bacculum li. ge. neu. feretrum in quo mortui
 referuntur. Et dicitur a bacca bacce.
Bacha che. sacerdotissa bachy a bachus dicitur
 et producit primam scribitur tamen per unu c.
Bachanalicia. a bacus dicitur pl'aliter hec bacha-
 nalicia liu. ul' bachanaliorum festa bachy. Iuuenia.
 qui curios simulant et bachanalicia uiuunt. Et po-
 nitur h nomen pro aduicio. id est bachanaliter
 .i. fuisa ad mod' sacrificiu bacho in cuius festis
Bachania e. .i. furor a bacus dr Insaniē solēt
Bacharium nij. qddam uas uinatum. et dicitur
 a bachus et idem dicitur hec bechemia ne.
Bacheus ea. eu. dr a bacho. et dicitur bacheus
 de bacho existens uel sit possessiuum. Et in eodē
Bachides idis. prium Insensu bachicus ca. cu.
 nomen uiri de quo habetur in libro machabeorū
 et cor penl. unde in aurora. Alchimus hec spacō
 rediens cum bachide pugnans.
Bachinal alis. neutri ge. .i. torcular pressoris. et
 bachis dis. fe. ge. femina colēs Dr a bachus
 festum bachy. .i. sacerdotissa eius que hec bacha.
 dicitur. et dicitur a bachus.
Bachius a bacus dr h bachius. quidā pes quo
 in festis bachy urebantur. Et constat ex prima bre-
 ui et duabus sequentibus longis. ut poete. xv. Ab
 breuiat pmani mediam pouit et rman. Bachy
 us est antibachus hostis ei. Itz a bachus diua-
 tur h bachiu chij. festum bachy. et bachiu dicitur
 puus uretus quo urebantur in festo bachy ad
 unū tenedum. Itz postea in usus aqrios transijt
Bachoz. a bachus dr bachoz anis. .i. furere. vñ
 ubalia. Et coponitur debachoz ans. .i. valde fure-
 re uel a furore cessare. Et producit ba.
Bachula le. pnl' cor. di. pua bacha
Bachus chi. dr deus uini et ponitur quandoqz
 p ipō uino et pducit primā. unde cū uenere et
 bacho lis est. sed iuncta uoluptas.
Bachen ornamentum est colli. ex anulis aureis
 confectum. bahen enim grece corona dicitur lau-
 ne secundum rabañ.
Baculus li. dr a bacho secundum ysid. quia ab
 ipso bacho dr repertus quia homines moti uino
 baculo innitebantur. uel dr a baiulo las. Et a ba-
 culo dr baculo as. .i. percuere baculo. qd compo-
 nitur cum ce. et dicitur debaculo as.
Badius dij. est equus quem antiq uadium di-
 cebant. Et dr a baiulo as. quia nos baiulet uel
 badius dicitur quasi uadium a uado is. quia for-
 quis uadat inter cetera animalia.
Bania. a baiulo as. dr hec baia ie. portus. unde
 Baie iaz. ciuitas in italia iuxta mare. qz ibi sit
 locus portuosus et delectabilis. unde baianus na
Baiulo as. aui. are. .i. portare sus Inū. parrium
 tentare. Et dicunt quidam. qz est simplex et sic j
 debet esse duplex consonans. unde falsus esset ille
 usus. Cloto colum baiulat latebis trahit atropos

occat. debet enim pma huius ubi baiulo pducit
 Alij uero dicunt qz est copositum ex basis et iu-
 lus qui fuit filius enee q baiulatus fuit ab enea
 et inde baiulare quasi iulum portare et sustenta-
 re. et ponitur ibi simpliciter pro portare uel ba-
 iulare dr a basis et iulus quia ipse fuit basis. .i.
 sustentamentum patris. et sic primā corripit. de
 h dixi in prima pre ubi egi de. j. lzā. Et inde u
 balia. et h baiulus li. qd et pro portatore et pro
 baculo ad baiulandum apto dr et pro portu qz
 ibi merces baiulentur. Item a baiulo las laui la
Baiulum li. neu. ge. fre Itus ca. tu. .i. portatus
 num a baiulo las. quia eo equus baiulatur
Baiunola le. lectus q in itinere baiulatus. et dr
Bala le. interpretatur inuetera a baiulo las
 fuit enim anolla rachaelis
Balaam interpretatur uanus populus
Balach interpretatur precipitans siue deuorans
Balanatus in balanus vide
Balanites a balanus ul' balanum. pluraliter
 balanite taz. .i. uue uel uites instar glandium v
 uas facientes grandes. unde h balanites gemma
Balanon grece latine glans dicitur.
Balans. a balo. las. dr balans. lantis. participiū
 omnis generis. et hec balans tis. pro oue
Balanus balanon grece latine glans. Inde hic
 balanus ni. pnl' cor. quedam arbor. et ut dicunt
 genus est quecuū. unde h balanū ni. pro fructu
 et pro unguento inde facto. unde balanatus ta.
 tu. balano unctus scdm hug. qdam dicunt qz ba-
 lanus est castanea cocta. Itz balosa et cor ba.
Balatro balatronis. .i. damorosus ioculator. un-
 de oradius in sermonibus mendici niniij balatro-
 nes. et dr a balo las. uel balatrones scdm quos-
 dam dñr pdigi et lectatores a fulio balatrone
 cuius facit mencionem in ultimo smone. h scdm
 hanc significacionem melius dr bātrones a bara-
 trum. Et apte baratro omis. .i. lectatur dr a bara-
 trum quia Itz omnia baratro. .i. uentri comittit.
Balatus tus. tui. mas. ge. a balo as. et est ouiu
Balucio cis. ciii. tire. male et trepi et pd la-
 de loqui et incōgrue. et dr a balbeo es. et pd bu
Balduca re. fe. ge. dr lac pressum a sero Itz mu-
 tara. et dr balduca qsi ualde ducta. quia ualde
Balea a balin h balea lee pressa est et ducta
 .i. funda ul' instrumentum qd uulguis uocat ba-
 lestrum. unde h balianus nj. Et hic baleator. .i.
 funditor uel balistrator
Baleano a balea dr h et h balearis et h re. .i.
 cum balea iacibile. Inuenitur etiam balearis fū-
 da. et diuatur tunc a nomine insule baleos enī
 ul' balenca ul' balearis insula ē hispanie et sunt
 due Itz afrosiades et gemasiades maior et minor
 unde et eas uulguis maioricam et minoricam uo-
 cat in hijs insulis pmuni reperta est funda. et
 balearis oca est funda. et dicta est insula utraqz a
 balim ergo balea. et a balea baleros ul' balenica
 ul' baleans a quo h et h balearis et h re gentile.
Balena ne. quidam magnus piscis dr a balin
 qd est effūdere quia effundat et iaciat aquam
 huc et illuc alius cunctis bestijs maris et pd pe
Balestrum a balim dr h balestrum tri. unde ba-
 lestro as. .i. cū balestro aliqd picere ul' pcutere
Balim grece latine dr iacere siue emittere ul' ef-
 fundere Itz fundere
 tatem anime tollat a balin et nois qd est mens

quia faciat anxietatem de mente. hinc balneum
nei. a lauacōne mercuris dr. inuenitur etiam in
fe ge. balnee az. Inde h balneū nij. i. balneato
rium nij. ambo p loco in quo balneatur et bal
neo as. ūbum actiuū cū omnibus suis cōpositis
Balista te. genus est rotm̄. In qua inueniantur
ti. Et uidetur esse cōpositum a balin et balta rot
quetur enim ūbere iuoz. et iacit balstas et saxa
vnde h balistaritis nij. qui facit balistas ul' qui ia
at cū eis. vtrum ars balistarioz sig licita. habes
Ballo las. laui. i. buc et illuc in. In orno as.
dinare et ponitur quandoq; absolute sollicit u
cillare et dicitur a baiulo baiulas.

Balneolum li. dimi. paruum balneum.

Balneum nei in balinon exponitur.

Balo las. laui. ūbum neutz et est ouiu. Et cō
ponit cū de. et dr debalo as. ualde balae et pdu

Balsamus mi. fe ge. arbor. vnde hoc **B**at ba.
balsamū mi. lignum uel fructus ul' liquor eius
Et scias q; n̄plex unguentū balsamus affert
primū est et p̄cōsius alijs qd̄ sponte manat d̄ fo
lijs. et illud uocatur balsamum. Scdm̄ est carpo
balsamū ul' xirobalsamum. Terciuū est opobalsa
mum. Quartum est foliobalsamū. Quintum est
calobalsamū ul' xilobalsamū. Et pbatur sic an
sit corruptum balsamū ul' non. Si feratur in ma
nu cōtra solem purit carmen si nō est corruptū
Et a balsamū. tus. ra. tū. i. balsamo inunctis. Qd̄
et p̄t esse p̄cipiū. Nam balsamo as. i. balsamo
inungere. et est actiuū qd̄ cōponitur cum in. et
fit inbalsamo as. i. ualde balsamo inungere. s̄r
actiuū. et cor̄ sa. scdm̄ hug. pap̄ ūo et ysid̄ dicūt
balsami arbor in iudea intra terminos tantū xx
iugerum erat posita postea quando eadem regiōe
romani potiti sunt. etiā latissimis collibz ppaga
ta est stirpe simil' uici folijs similis rure. Sed al
bionibus semp q; manentibus. Arbor autem bal
samum lignū eius xilobalsamū dr̄ fructus eius
siue semen. carpobalsamū Carpos enim fructus
dicitur succus opobalsamum uide in ungo

Balterio nis. rui. nre. i. cingere ūbum actiuum
Balteus ti. mas ge. in pli inueni. **B**altea dr̄
tur. et mas. et neu ge. hij baltei. et h baltea. et ē
balteus ongulum militare sic dictus q̄si pendens
quia ex eo signa pendent ad demonstrandā legi
onis militans summam. i. sex milium sex cento
rum ex quo numero. et ipsi cōsistunt. vñ et bal
teus dicitur non tantum qd̄ cingitur. s; etiam a
quo arma dependent. Job xij. balteū regum dis
soluit. et p̄cingit fune rones eorum. et cor̄ p̄n̄
vnde h balteolus li. dimi. et balteatus ra. tū. bal
teus ornatu. Aurora. balteus est carnis macies

Balustriū trij. locus ubi **B**randoz q; pudicis
sunt multa balnea quasi lustratus a balneis. Et
cōponitur a balneum. et lustro lustras.

Baptismus interpretatur tinctio dictus ab ap
tes qd̄ est flumen. ul' aq̄ ul' etiam sacrum. vnde
hoc baptisina tis. idem. Et baptiso sas. ūbum acti
uū cum omnibus suis cōpositis. vnde ūbalia fm̄
hug. Et scias q; inuenitur in euangelio in neu
tro ḡne hoc baptismum. vnde m̄h. xxi. Bap
tismus ioh̄is. vnde erat. pap̄. sic dicit baptismus
inunctō lauacio ul' tinctō interpretatur. Qui ide
tinctio dicitur. quia ibi homo spiritu gracie in
melius immutatur. Et longe aliud q̄ erat effi
citur. pro lauare ul' mūdare sumitur baptiso. ecē

xxxij. qui baptizatur a mortuo. et ity tangit
mortuū quid pficit lauacio illius. Et nota q;
forma baptismi est ista. Ego baptiso te in nomi
ne patris et filij et spiritus sancti. forma eniz cō
pletua rei mediū est quodammodo inter mate
riam quam pficit. et causam efficientem a qua p
ficiē ut virtus efficiētis mediāte forma ad mati
ā traducatur. Et quia mediū complectē aliquo
modo utrumq; extremoz. Ideo forma baptismi
continet principale efficiens. vnde baptismus effi
caciā habet et naturam baptismi pximam q̄
est actus ablucōnis. Et ideo ponitur in nomine
patris et filij et spūs sancti. tam q̄ p̄ncipale effici
ens a quo baptismus efficiaciā habet. et ponit
actus materialis et ea que circumstant ipsū scz
cōferens et recipiens. in h qd̄ dicit ego baptiso
te. Item scire te uolo q; vnus actus qui uno a
gente expleri potest. non p̄greditur a pluribus
agentibus simul. et ideo vnus baptizans cū ipse
solus baptizare possit debz signare actum suum
non ut a plibus exeuntem sed ut a se solo. Et i
deo non potest dici nos baptizamus. sed secundū
quosdam dici potest ego baptiso uos. si necessi
tas assit nec est alia forme mutacio quātum ad
significationem quia plale non est nisi singulare ge
minatū. Item animadiute qd̄ licz in ūbis p̄me
et secūde persone intelligatur n̄s certus tamen
apponi debet ego. quia formam sacramentorum nō
accipiunt uoces ut signatiue tantum sed ut ef
fectue. Et quia nichil agit nisi secūdum q; per
fectum est Ideo de integritate forme baptismal
est. ut ponatur totum qd̄ ad baptismū requirit̄
q̄uis vnū ex alio intelligi possit. Circa autem
materiam baptismi nota q; ex instructiōe diuina
necessariū est fieri baptismum in aqua cuius rō
nes quatuor accipi p̄nt. Prima est quia aqua di
aphanitatis habet aliquid de lumine. et ita cōpe
tit baptismō q; habet vim illuminatiā scdm̄ q;
in eo gracia confertur. Secūda est quia ratione
hūiditatis habet vim abluāam. et ideo competit
baptismo in quo sordes culpe mūdantur. Tercia
est quia aqua in omnibus mūdō partibz inueni
tur. Quarta est quia res est que de facili ab om
nibus p̄t haberi sine magno p̄cao. Et hec due
cōpetunt sibi p̄t est sacramentum necessitatis
Scire etiam debes q; diuersitas que est per lo
ca et situs est dr̄a accidentalis. vnde non mutat
speciem aque. Et ideo in qualibet aqua hūiusmōdi
ul' maris ul' fluminis ul' cisterne uel fontis uel
stagni potest fieri baptismus. verū si aqua pa
ludis esset intantū ingrossata q; recederet a vā
raritate aq̄ non esset baptismus sicut si esset lutū
alias adhuc esset baptismus. Quia adhuc speci
es aque manet. Item si baptizaretur aliquis in
mari sola illa aqua maris p̄tinet ad baptismum
que p̄t habere aliquem effectū in baptizato uel
in lauando ul' in frigidando ut non est totū ma
re. Item baptismus potest fieri in lexinio sicut in
aquis alijs sulphureis et in aquis alijs que ex
terra per quā transeunt immutātur. in aqua au
tem artificiali non p̄t baptismus fieri Aqua enī
artificialis ut rosacea est alterius speciei q̄ aqua
naturalis. Potest etiam queri an uoluntas ul'
intencio requiratur in baptizando. Ad hoc dico
q; baptizatus duo recipit in baptismō. scz sacra
mentū et rem sacramenti. Sed ad h duo recipiē

da non requiritur aliquid causans ex parte recipientis. sed solum impedimentum remouens quod quidem impedimentum nichil est aliud q̄ uoluntas cōtraria alteri predcōz. Et ideo in adultis et in hūitibus usum rationis in quibus p̄t esse cōtraria uoluntas actu uel habitu. requiritur cōtrario seu deuocio ad p̄cipiendam rem sacramēti. et intentio ul' uoluntas ad recipiendum sacramentum. In puenis autem absq̄ utroq̄ p̄cipitur et sacramentum et res sacramēti. Et sicut est in carentibus usū rationis. nisi uoluntas cōtraria habitu insit. et si non actu. ¶ Tunc sciendum est q̄ non requiritur in adulto uoluntas absoluta suscipiendi q̄ ecclesia confert. s̄ sufficit uoluntas cōdicōnata sicut est in uoluntarijs mixtis ut dicit̄ in tercio et̄bi. et ideo si sit cōaccio sufficiens. ita q̄ p̄cipium sit ex toto extra nil cōterente uim passo. ut cū aliquis redamans immergitur uolenter. tunc talis nec sacramentū recipit. nec rem sacramenti. Si autem sit cōaccio inducens sic minus uel flagellis. ita q̄ baptizatus potius eligat baptismum suscipere quam talia. tunc suscipit sacramentum et characterem. sed non rem sacramēti. ¶ Item scias q̄ in puenis non potest esse cōtraria uoluntas. nec actu. nec habitu. Et ideo nō requiritur intentio uel uoluntas in eis qua p̄hibens remoueatur. in amentibus autem et dormientibus p̄t esse uoluntas cōtraria habitualis q̄ uis non sit actualis. Et ideo si ante sompnum ul' funani fuerunt cōtrarie uoluntatis. nō recipiūt sacramentū. quia illa uoluntas habitualiter manet adhuc. Si autem habuerunt p̄positum accipiendi baptismum. et hoc p̄ aliq̄ signa innotuit tunc in articulo necessitatis debet eis cōferri baptismus. et suscipiūt sacramentū. et rem sacramēti. etiam si furiosus tunc cōtradicat. quia illa cōtradictio non procedit a uoluntate rationis secū dum quam est apax baptismalis gracie. Si autē necessitas non sit debet in furiosis expectari lucidum interuallum ul' in dormientibus uigilia. Tñ si baptizetur in statu illo sacramentum suscipit quāuis peccet baptizans. ¶ Item consueuit que n̄ an baptizantis intentio requiratur ad baptismū Et uidetur q̄ non quia intentio hominis non est alicui certa in sibi. Si ergo requiritur intentio ad baptismum. non erit certū de aliquo q̄ sit baptizatus nisi apud eum qui baptizauit. Et h̄ est in cōueniens q̄ homo sit in tanto dubio salutis. Responsio. cū unius rei una sit causa. si ex aliquibz pluribus causis unus effectus p̄cedat. oportz q̄ ille cause sint facte aliquo modo unum adinuicē ad effectum autē sacramenti uidemus multa cōcurrere. scz ministrum formam uerborū et matiam hoc autem non potest colligari adinuicem ut sit una causa nisi per intentionem baptizantis que scz formam ad materiam applicat. suum uō ministrū ad utrumq̄. et totū h̄ ad sacramenti collationem. Et ideo requiritur intentio baptizantis. Et similiter etiam in omnibus alijs sacramentis requiritur intentio ministri. cum debita materia et forma. non solum ad effectum sacramenti consequendum. s̄ ad sacramenti perceptionem. ¶ Ad obiectū autem scdm̄ diūsas opiniones dupliciter r̄nderi potest. Quidam enim dicunt q̄ si desit in talis intentio in baptizante. non confert sacramentum baptismi. tamē in adulto supplet fides et de

uocio effectū baptismi ut periculum ex h̄ baptizato qui ignorat intentionem baptizantis nullū pueniat. Si autem sit puer tunc creditur p̄e q̄ summus sacerdos. scz deus. defectū suppleat. et salutem ei cōferat. Si autem non facit. nō iniuste facit. sicut nec in illo qui sacramento non subicitur. ¶ Alij dicunt q̄ in baptismo et in alijs sacramentis que habent in forma actum exercitum nō requiritur mentalis intentio. sed sufficit intentio nis expressio per uerba ab ecclesia instituta. Et ideo si forma seruetur. nec aliquid extius dicitur q̄ intentionem cōtrariā exprimat baptizatus est non enim sine causa in sacramentis necessitatis scz baptismi et quibusdam alijs actus baptizantis tā sollicitè expressus est ad intentionis expressiōnem. ¶ Et attende q̄ quando cōsuetudo ecclesie patitur ul' quādo incūbit necessitas p̄pter defectum aque ul' p̄pter periculū pueni de cuius morte timeatur. ul' etiam p̄pter inbecillitatem sacerdotis non potentis sustentare infantem. p̄t baptismus sine impressiōe celebrari. Itē si sit caput aspersum aqua in totum corpus aspersio reputatur. sicut etiā iniuste dicunt. ubi caput hominis iacet reputatur ac si totus homo iacisset ul' se p̄litus esset ibidem non sic autem de alijs p̄tibz ¶ Una autē sunt baptismata scz fluminis flammis sanguinis. i. aque penitentie martinij solum et ciaz te ignorare q̄ baptismus inter alia sacramēta est maxime necessitatis. Et ideo ea que ad necessitatem sacramenti requirunt̄ debuerunt esse cōmunissima. et ex parte materie. scz aque. que uerbis haberi p̄t. et ex pte ministri ut quilibet hō baptizare possit. Et sic sanctificatio matie et benedictio p̄cedens baptismum. non est de necessitate sacramenti sed de solemnitate. quam nō licet pretermittere p̄pter ecclesie instructionē Ita etiā ordinatio ministri non est de necessitate sacramēti. sed de solemnitate. Sed peccat si aliquis non ordinatus baptizet. nisi necessitate imminēte. tñ sacramentum confert ¶ Angeli autē in figura humana apparentes boni. ul' mali baptizare nō p̄t baptismus icari non debet. sicut nec cōfirmatio uel ordo. In hijs enim tribus sacramētis character indelibilis imp̄mitur. uide in character. Penitencia autem icari p̄t sicut dicā in penitencia. Quare at̄ pena corporalis remaneat post baptismum. dicā in origenis. Itē uide in claus.

Baptista te. fe ge. qui baptizat a baptizo as. Et uidetur esse nomen officij.

Baptistenum nj. i. stacio baptismatis. et cōponitur a sterion quod est staco et baptisma. Et dicitur tam pro baptismate q̄ pro loco quod et hoc baptizatorium dicitur.

Bar lingua siria. filius interpretatur.

Barado interpretatur fulgorans.

Barachias interpretat̄ bñdcs dñi uel bñdictus

Baratro onis. uide supra de balatro onis **B**aratro

Baratrum tri. est nomen nimie altitudinis et profunditatis et dicitur baratrum. quasi uoratu. i. uorago atra ex profunditate q̄ omnia deuorat. et dr̄ baratrum qñq̄ infernus. qñq̄ profun dissimus locus inferni in quo nulla est redemptio. qñq̄ fossa. qñq̄ gurges uertiginosus. quādoq̄ uenter. qñq̄ etiam profundus puteus in quo ex ecratores p̄cipitantur et cor̄ pñl. naturaliter. vñ quōdam h̄ etiam baratū qm̄ uorat omnia dico.

Barba be. dr quasi uarua a uiro quia uirorū sit et non mulierum. et est pprie barba hominū barbe alioꝝ animalium. unde barbatus ca. tum qđ et pro sapiente dicitur. Nam et olim pbi. in signū sapientie solebant pascere barbam. et barbatus habens barbam longam dicitur

Barbanus ni. i. patrius pñl pđ a barba dicitur
Barbana ne. dca est quedam terra iuxta greciam pptz excellenciam crudelitatis. et dr a barbarianes barbarie regio. **B**arus. et ac pñl. barbarorum. a barbarus dicitur.

Barbanismus mi. cōponit̃ a barbarus. et mos quasi consuetudo. et mos barbarorum. scz uicium qđ cōsistit in coniunctione litterarum in silba ul' silbarum in dictione uel in eaz accedentibz. quo uicio maxime barbari solent uti. Et ideo ab eoz consuetudine habuit nomen. ul' componit̃ barbarismus a barba et nure et more. quasi mos et consuetudo barbaroz nris. Quia eniz ruricole ut pote inculti et duri. rudes et incultas solent habere barbas. Ideo ad eius moris similitudinez barbarismus dicitur uicium in dōe que non est culta sua pprietate. barbarismus autem si est in cōmuni sermone sine ratione uicium est et est uirandum Si autem in poemate fiat ul' in aliquo profano dictamine aliqua racōnabilis causa figura est. Et dicitur metaplasinus scđm hug. Et hoc uult donatus qui dicit. Barbarismus est una ps

orationis uiciosa in cōi sermōe. in poemate metaplasmus. et fit barbarismus in ppa ligua barbarolexis in aliena. fit autem barbarismus duobus modis. scz pñncipalē et serpro. hīs bignis ut dicit donatus quatuor species supponuntur ad dicio detractione inmutatio. et transmutatio littere ac sillabe remporis toni et aspiracōis. uide in sobarbarizo as. i. crudeliter agere ul' **B**arbarismus barbarismum facere. Et dr a barbarus id ē a barbarismus. et ut breuiter eius significatio apiat̃ barbarizare est more barbaroz uti in q̃cunq; re

Barbarolexis est aliene lingue corruptio. et dr a barbarus et lexis qđ est sermo. Et differt a barbarismo. quia barbarismus est corruptio proprie lingue ut si grecus corrupat linguam grecā. linnam linnam. barbarolexis iio. est corruptio aliene lingue ut si grecus corruperet latinam linguam. uel latinus grecam cōfunditur tamen h̃ pprietas quibz

Barbarostomus ni. qđ ūba plena barbarismis profert. a barbarismus. et thomos qđ est malisio scz os quasi qui in ore habet barbarismos
Barbanus. a barba dr barbarus ra. rū. crudel' incultus. austerus. stolidus. et est nomen crudelitatis et austeritatis. unde olim gentes omnes dca sunt barbare. preter grecos et latinos. unde barbaricus ca. cū. et barbartuus ua uum in eodem sensu scđz hug. pap iio sic dr barbarus incultus uulgaris impenitus extraneus. a bāba et nure et

Barbatulus la. lū. pñl cor. di. i. pau barbatus
Barbitista re. cōmunis ge. qđ ul' que. cantat cū
Barbitondiu di. i. scđz barbitro. a bābitus dr lura barbe. uel. locus ubi tōdetur. et cōpo. a barbitōfor ons. qđ bar

Barbitus. a barnus dicitur hic barbitus et h̃ barbitum inuenitur. scz qđdaz instrumentū musicum. quasi barnus qđ de ossibus barnorum fiat

Barbula le. dimi. parua barba.
Barca. a baiulo las. dr h̃ barca ce. pua nauis merces ad litus portans. unde hec barca le. et barcella le. di. et hic barcarius ni. qui barcas fa

Barcilla le. diminitū pua barca cit ul' ducit
Bardus di. stultus ebes ineptus cardus. qui et alio nomine dicitur blendius. bardus etiam in aha accipitur significōne. scz p cantore laudis. uel populo. unde lucanus. p̃sima securi fudistis carmina bardū. unde dicit sunt longobardi. uel per sicopam lombardi quasi longibardi ul' a longis bardis quas solebant nutrire et non tondere unde lombardia ul' longobardia puincia quam possederunt. a cuius nomine modo sumitur gentile. longobardus da. dum. uel lombardus da. dū.

Barginus na. num. et hic et hec barginis et h̃ ne. i. alienigena peregrinus. a barbarus. et gens uel genitus uel bargines dicitur fortes in bello a baro et ago ul' genitus qđ ad mod̃ baronū se agat ul' sint fortes qđ eēt genti a barōibz. et cor gi

Bari grece. latine graue. forte.
Baria. a bari quod est gūe ul' forte dr h̃ bariana. i. gūis linea a sumo sinistro deposita in dextera. et ē una de x figur' accentuū qđ p iiboz distic cōnibus a grecis apponunt̃. et fit ita. x.

Banona lingua siria bar filius. et iona lingua hebica columba interpretatur. Inde baniona filius columbe. Vel debet dici bariobanna. i. filius ioh̃ Bar enim filius interpretatur. iohanna. i. ioh̃. Anis unde dicit iero. exponens illud math xvi. Beatus es symon baniona m̃cedem inquit recipit ūa confessio. Ex confessione forit̃ uocabulū qđ reuelacōne ex spū scō hēat cuius et filius appellāus sit Siquidē baniona in nr̃a lingua sonat filius columbe. Alij simplr accipiūt qđ simō. i. petrus sit filius iohannis iuxta alrenus loci interrogacōem Simon iohannis diligis me. et uolunt scriptozū uicio deputatum. ut p bariobanna h̃ est filio iohannis. baniona scriptū sit una detracta sillā. Iohanna autē interpretatur dñi grā. Vtrumq; autē nomen mistice intelligi p̃t. qđ et columba spintū sc̃i. et gracia dei donum significet spintuale.

Baripites gemma est nigra cū sanguineis et al
Barnabas leuites est prius genere. **B**is notis vnus de lxxij domini discipulis. pauli apli in predicatione socius fuit. Unde quōq; largo mō appellat̃ apli. Dic interpretatur filius pphete. ul' filius consolacionis. Ipse enim pphete spū dāuit. Ipse etiam paup̃es et desolatos consolatus fuit pauperes uidelicet. quibus elemosinā detulit. et solatos. quibus ex pre aplōꝝ epistolā destinauit De ipso dicit luc. actuum xj. Erat uir bonus spiritū sancto plenus et fide.

Baro. a barnus dr h̃ baro. onis. quia sicut elephas cetera animalia magnitudine supat. ita baro alios p̃cellit homines. uel qđ melius est. dr a bari qđ ē gūis. et fortis hō dr baro. et denotat nobilitatē et fortitudinē. quōq; fortitudinē solaz. uñ in g̃cis dr. Est bari fortis. baro qđ mōstrat idē

Baronissa se. uxor baronis. uel uirago scz baronis habens animum. Et dicitur a baro.

Barrabas interpretatur filio magistri eoz. a bar quod est filius. et rabi quod est magister. et ab is pronomine. ul' a g̃co ei equalenti. uñ barrabas. i. filius magistri eozū. Procul dubio iudeozū magister qui est diabolus homicidiorum auctor qui

usq; hodie regnat in eis. Et grauat pñl qñ est de
dinabile. et anpenl acutē Sz qñ est incedi. acutē
ul' barraban huius barraban sic ionathan

Barrabus supbus a barraban dicitur
Barrabus. tus. uox elephantis dicitur a barnus
a barnio. ris. Et producit penultimam.

Barrus. a barni quod est gñe ul' forte dicitur h
barnus. ri. i. elephas. quia grauis et fortis ul' est
nomen ficticiu a sono tractum.

Bartholomeus. a bar quod est filius et tholos
quod ē summitas et mois quod ē aqua. dr bar
tholomeus. sm vnā interpretacionem filius suspen
denti aquas. i. dei qui mentes doctorū suscipit ele
uat. unde inferius aquas distillat. ul' interpretatur
filius suspenden is me. Et est linum nomen. non
hebreum. Per pñm notat p̄funditas et p̄spicaci
tas sue sapie. Per secundum uero notatur triplex
suspendiū quod ipse hñit. fuit enim suspensus. i.
eiuatus ab amore mūdi. Vel suspensus. i. inten
tus amori celesti. ut posset dicere cū Job. Suspe
diū elegit anima mea. Vel suspensus. i. totaliter
inmixtus grē et auxilio dei. ut non a suis mentis
s; a dei adiutorio tota uita sua depēdeat. ut pos
set dici cū apostolo. Gracia dei sum id quod sum
et gracia dei in me uacua non fuit.

Barunculus. li. pñl cor. dimi. paruus. baro
Basan accentuatur in fine. et est n littera fina
lis. Et interpretatur fictitas. confusio.

Basilea. lee. i. ecclesia. a basileus dicitur.
Basileus. a basis. et leos quod est pplus. dicitur
basileos. quod usum in latinū dr basileus. i. rex
ul' impator. quia est sustentamentū ppli. Vñ ba
silea ecclesia. et basilla et basillia. i. regina. Et ba
silius rex serpentum.

Basileus in basileos exponitur.
Basilica. ce. pñl cor. domus regia. scz palacium
regis. ul' impatoris. s; modo p̄ trāslacionem dr ba
siliica ecclesia. quia est palaciū summi regis regū
Et dicitur a basileus.

Basilicanus a. um. i. palatinus. ul' etiam ecclesi
asticus. Et dicitur a basilica. Et producit. ca
Basilice. inuicte fortiter. Et dicitur a basileos
Basilica ce est herba que et genciana dr. cuius
radix dat fortitudinem et sanitatē omnibus utē
tib; ea. Et dicitur a basis.

Basiliscus. a. dr a basileos. sm autē ysid' et hr.
xij. Basiliscus grece. latine interpretatur regulus
eo qd rex serpentū sit adeo uenenificus ut euz ui
dentes fugiant. qd olfactu suo eos necat Nam et
hominem si inspiciat necat Siquidem eius aspē
nlla auis uolās illesa trāsit. s; quous p̄cul sit eius
ore combusta deuoratur. a mustelis tñ uincitur.
quas illis homines inferunt caūnis quibus deli
tescunt Itaq; ea uisā fugit quem illa sequitur et
occidit. Nichil enim parens ille rex sine remedio
constituit. Est autem longitudine semipedalis al
bis macul' lineatus sibilus idē ē et regulus sibilus
euz occidit anteq; mordeat ul' exurat.

Basis. sis. fe. ge. nomen fortissime petre. lingua
firorum. Vnde basis dicitur futura columnarum
scilicet quod supponit illis. episcopiū dicitur quod
supraponitur. quod quandoq; ponitur pro colū
na. basis etiam dicitur extremitas plante s; hug
Papias uo sic dicit basis sessio columnarū confir
macō fundamēti. nomen petre diuissime.

Basium sij a basan quod interpretatur pinguedo
quia plus delectat in pingui osculum uid' in of
fensum

Bassaris ridis fe. ge. a bassa
dicitur quod est ovis pinguis. et sunt bassantes
uacue mulcarie uberes. bassantes etiam sacerdotis
se bacho. a bacho et corripit n

Bassus. bassan interpretatur pinguedo. unde bas
sus. sa. sum. i. non altus. quia pinguedo non sine
multū in altum crescere. unde basso sas ubum ac
tum. i. deponē deprimē. et hec bassa e ovis piguis

Basterna. ne. est theca manualis ul' uehiculū
itincens. qñ uesterna. qd mollibus uestibus sternit
et a duobus animalibus trahit ibi nobiles feie
Bata. re. siue beth apud hebreos dicitur
mola olearia.

Batera re genus patrie. a batus dicitur.

Bath hebraice linum dicitur latine.

Bathin dñr uestes linee. scilz bracc linee usq;
ad genua p̄ngentes quibus uerenda sacerdotis
uelabantur. et est incedi. in sin Et in pli est fe ge
de hoc habetur in danielle. et dicitur a bath qd
est linum secundū huguicōem.

Batillum li p̄ geninum l thuribulum pala in
strumentum quo colleguntur carbones. Et cor p̄
mam unde Oracius. Preteream et latum clauū
pruue qd batillum. Inuenitur h batillus li dimi a
batus. id est parus batus.

Batus h bata siue beth apud hebreos dicitur mo
la olearia vñ h batus ti quedā mensura capiens
.i. sextarios que mensura mole una uice p̄rentur
vel sm Jero. Batus qui hebraice dicitur beth ea
dem mensura est q et ephi scz trum modiorū Et
deputat tantum liquidis p̄pe licet in aliis rebus
talis mensura habeatur Ezech. xlv. dr Ephi et
bachus equalia. et unius mīsure erunt

Bcellium. bdella arbor aromatica et eē p̄ gum
mi accipitur Vnde dicit glosa sup illud genesis.
ij. ibiq; inuenitur bcellium. sm plinium. arbor
est aromatica magnitudine oleagina. cuius lacri
ma luada. gustu amara. boni odoris. s; odorator
infusione uini. Bcellium etiam ē genus lapidis.
sicut dicit pristinianus in primo maioris.

Beatifico. cas. uerbum actiuum. beatum facē.

Beatificatio. cas. uerbum actiuum. beatum facē.

Beatitas. tatis. fe. ge. idem est quod bñtudo. vñ
aug in li. x. de ciuitate dei. Alternantes sepe bñta
te et misericordia. et formaē a btñs. ti addita. tas

Beatulus. la. lum. dimi. ab̄ptulū beatus.

Beatulus. ta. tum. a beo. as. dr. et est btñs cui oī
a suppetunt ad notū. ille scz qui habet que uult
et non ea que non uult. et nichil mali uult. vñd
dicit aug. Beatus non est nisi qui et habet omnia
que uult. et nichil uult male. Ille quippe beate
uiuit. qui uiuit ut uult nec male aliquid uult.
Et dr btñs quasi bñ auctus ul' aptus. Et cōpaē
beator issimus. Et a grō beati addita tudo h bñ
tudo dr. Et est bñtudo status omnium bonorū con
gregacione p̄fectus. ibi enim quidquid amabitur
adert. nec deſcedabit quod non adert. omne qd
ibi ent bonum ent. et summus deus summū bo
nū ent. et qd est oīno beatissimum ita fore sem
per certū ent. sm aug. Et scias sm aug qd bñ
tudo uera non p̄t inueniri in delicijs. nec in diui
cijs. nec in hononibus mūdānis. licet quidā in p̄
dictis eam posuerint. Vnde in iob. Non inueniē
in terra suauiter uiuentū. abissus dicit non i me

est. et mare loquitur. non est mecum. Non inuenitur. inquit in terra suauiter et carnaliter uiuentium. et ita non inuenitur in delicijs Abissus. .i. auarus sine sustentamento. quia numquam dicit sufficit. dicit. .i. per opera se dicere ostendit. beatitudo uera non est in me. et ita non inuenitur in diuicijs. Etiam mare. .i. superbus ad modum maris tumens loquitur. .i. per opera loqui se ostendit. Sapiencia dei beatitudo non est in me. et ita non inuenitur in superbis et mundanis honoribus. quia uerus beatitudinis summe honor nulli denegabitur digno nulli concedetur indigno. uide in uita et defunctus in oratione et in sanctus.

Beemoth hebraice latine animal sonat bestia ignota est. Ideo autem beemoth. .i. ab dyabolus dicitur. quia de excelsis ad terrena cadens. pro merito animal brutum est factus. Ipse est leuiatan. .i. serpens de aquis Qui in huius seculi mari volubili versatur astucia. .

Bel pdolum assirionum. in belus uide. Ele dicitur mens. .

Belial. in belus exponitur.

Bellarium. a bellus quod est diminutivum a bonus. dicitur hoc bellarium nisi omne genus ubi secunde mense. sicut sunt poma et nuges. que extremius apponuntur. Prima quidem mensa est carniuum. secunda fructiuum. sed carnes preualent fructibus. Ideoque bellarium sumitur a diminutione. ut notetur diminutio bonitatis. Vnde mac de faturnalibus. Adhuc diuitem furio secunde mense allata sunt bellaria.

Bellaticus. ca. cum in bellum uide.

Bellax. cis. in bellum exponitur.

Belliger. Bellum componitur cum gero genus et dicitur belliger. ra. rum. pnt cor. qui gerit bellum. Vnde belligero. geras. ubum neutrum. .i. bellare. Odicij. Et non discent ultra belligerare

Bellipotens. a bellum et potens componitur h et h bellipotens pro deo uel dea belli. Et bellipotens. similiter gerit ois pro parenti et forti in bello

Bello. las. lau. dz a bellum. et est. **B**et cor potest neutrum ubum. et nunquam deponens. et componitur de bello. las. .i. expugno. et est actiuum.

Bellona. ne. dea belli. et dicitur a bellum.

Bellulum. li. dimi. puum bellum. et cor pnt

Bellum. li. dz a bonum. p antibrasim. unde bellicus. ca. cu. et bellaticus ca. cu. et h et h et h bellax. cis. in eodem sensu. Et comparatur bellacorum isimus. Vnde bellaciter. cis. me. adubium. et hec bellacitas ratis. et differt bellum a pugna et plio Nam pugna est que fit pugnis. Prelium primum conflictus. Bellum totus conflictus. Item bellum dicitur uniuersum ut punicum quasi totum tempus guerre dicitur bellum. Huius pres sunt pugne ut canensis fimensis. **I**tem in una pugna plura sunt prelia Aliud in cornibus Aliud in medio Aliud in extrema acie geritur. Bellum ergo totum est pugna unius diei Prelium pars pugne est. Item Bellum et tumultus differunt quia bellum est contra hostes Tumultus qui civili seditione conatur Nam sedico est discensio quum. dicitur quia seorsum alij ad alios eant. **A**lij dicunt dissensionem animorum sedicōni uocant. quam greci dialtasim uocant **I**te bellum potest dici ut tumultus non sit Tumultus autem sine bello esse non potest quid enim est aliud tumultus nisi perturbatio tanta ut maior timor oriatur Vnde dicitur tumultus

quasi tumor multus Et est gravior tumultus quam bellum quia in bello nociones ualent. in tumultu non ualent **E**t nota quod quidam uolunt. quod olim bellum dicebatur duellum. a duo quia due sunt pres dimicandum Vel quia alterum faciat uictorem et alterum uictum postea de tracta d et mutata u in b dicitur est bellum **I**te a bellum bellicosus bellicosa sum uide in prelium

Ite nota quod Tria requiruntur ad hoc quod bellum sit iustum Et primo quidem auctoritas principis cuius mandato bellum est gerendum Non enim pertinet ad personam priuam bellum mouere. Quia potest ius suum iudicio superioris prosequi similiter etiam quia conuocare multitudinem quod in bellis oportet fieri non pertinet ad priuam personam

Cum autem cura republice commissa sit principibus. ad eos pertinet rempublicam ciuitatis uel regni seu puencie sibi suboite tueri Et sicut licet defendunt eam materiali gladio contra interiorum quidem perturbatores dum malefactores puniunt Ita etiam gladio bellico ad eos pertinet rempublicam tueri et exterioribus hostibus Vnde et principibus dicitur in ps Eripite pauperem et egenum de manu peccatoris liberare. Vnde aug dicit contra factum Ordo naturalis mortalium pati accommodatus hoc poscit. ut suscipiendi belli auctoritas atque consilium penes principes sit **S**ecundo requiritur causa iusta ut scilicet illi qui impugnantur propter aliquam culpam impugnationem mereantur Vnde aug dicit in libro lxxxiiij. questionum Iusta bella solent diffiniri que uiscuntur iniurias si gens uel ciuitas plectenda est. que uel vindicare neglexerit quod a suis improxime factum est. uel redde quod per iniuriam ablatum est. Tercio requiritur quod sit intentio bellandi recta. qua scilicet intendatur uel ut bonum promoueatur. uel ut malum uideatur. unde augustinus in li. de uerbis domini. Apud ueros dei cultores etiam bella pacifica sunt. que non cupiditate aut crudelitate. sed paucis studio geruntur. ut mali coarctentur. et boni subleuentur. Potest autem contra gerere etiam si sit legitima auctoritas indicentis bella et causa iusta. nichilominus propter priuam intentionem bellum reddatur illicitum.

Bellus. a bonus dz bellus. la. lum. dimi. aliq. tulum bonus. Et comperatur bellior. simus. unde belle. lus. me. Vnde marcial coquus. Nil bene cum facias facis attamen omnia belle Et a bellus bellulus la lum dimi. Inuenitur etiam h belus. li. p quodam pdolo ut habetur in daniel. s. hic scribitur

Beloculus. li. gemma est albitans. **I**tem unum l et pupillam cingit nigras. in medio aureo fulgore lucentem. et propter speciem assimulorum regi belodigata est. Vnde et dicitur beloculus. quasi oculus

Belphogor scribitur per oe. **B**eli. Et cor cum in pap. li. xxv. Inuenitur beelphegor. Et componitur a bel et phogor. et h h debet dici beelphegor. uel beelphegor. sicut quosdam. sine. o. uide in **B**elua. ue. dz a bellum. quia apra sit **B**elus. bellis. uel a balo. as quasi balua. Vnde beluinus. namum. et belutus. ra. tum. turpis et belue. .i. bestie similis. Et producit be.

Belus. ei. fe. ge. egestas que solet contingere per uastacionem belue. Et dicitur a belua.

Belus. li. pater nini primus rex fuit assirionum qui cepit postea habere p deo. et colit ibi in affrica. **E**dictum est ei pdolum in babilonia. quod uocatur

est bel. qđ interpretatur uentus. unde et lingua pu
 mica. baal dicitur deus. sed apud assirios bel qđ
 est deus ul' uir. et zebub qđ est musca dictum est
 idem idolum belzebub. .i. deus ul' uir muscarū. p
 immundicia et sordibus idolatrie. et sanguis ibi
 immolati ad quem multitudo muscarū cōueiebat
 ul' p immundicia belial. .i. diaboli qui ibi coleba
 tur. et idem idolum dēni est achaton. et belial et
 abel et phegor qui fuit quidam mons dī belphe
 gor. qđ interpretatur simulacū ignominie idolorū
 p dolum enim fuit moab cognōm baal sup men
 tem phegor quem latini papum uocant. scz dēu
 oztoy. Sic ergo baal belial belzebub belphegor
 belbrith berith belbns. Idē est. scz diabolus sicut
 dicit hug. Beda autem dicit sic. Minus cōditōz ni
 nine belo patri statuam ei qđ diuinos honores cō
 stituit. Cuius sicut cōsuetudinem caldei suscipien
 tes bel uocabāt. palestini boal Moabire beelphe
 gor. Iudei autem unius dei cultores ppter dēni
 onem genium. belzebub appellabant asserentes
 in hoc silacro pncipem demoniorū habitare. et
 uide qđ dicitur belphegor ut uidetur dicere hug
 ul' beelphegor p oe ut pap dicit silyr belzebub
 ut uidetur dicere hug uel beelzebub p duo e. et
 uidetur beda dicere et in euangelio. Sed potest
 dici qđ bel et beel per duo e. sunt nomina eiuōē
 idoli apud diuisos. unde pōt dici belzebub et beel
 zebub. et belphegor et beelphegor per duo e. ul'
 belphegor per oe ut pap dicit phegor per oe
 et etiā biblie correcte habent beelphegor.

Belzebub ul' beelzebub dr. et est finalis lzā b. et
 acuitur in fine uide in belus beli.

Gen. .i. filius. vñ dī Josue bennum. .i. iosue fili
 uenedico cis. in dico cis. exponitur **nas** num.
 et scias qđ inuenitur bñdico positam p ma. eci
 co. unde in iob. benedic deo et morere. .i. maledic

Et in tercio reg. c. xxi. bñdixit nabaths deum et
Genefacio cis. ubum neu **regem**. .i. maledixit
 trum cōponitur a bene et facio et acuit pñl scđe
 et tercie psonē pñtis sui indicatui. licet sit breuis
 ut benefacis benefacit. uide in facio cis.

Benefactorius nj. ille qđ pro munere sibi impen
 io benefact. et diuatur a benefacio benefacis.

Beneficiencia. formatur a. beneficiens ti. addita
Beneficus ca. cū. pñl corr. **Ma.** uide in bñficiis
 benefactor largis elemosinē deditus. Et scias qđ
 a benefacio cis. dicitur beneficus ca. cum. et h et
 h beneficiens tis. et utqđ cōparatur beneficior illi
 mus beneficiorissimus. sed istorum positio
 num. scz beneficiens et cōpatuum et superlatiuū
 illius positui scz beneficus obsoluerunt. Ideoqđ
 ex hoc posituo beneficus et ex cōpatuo et sup
 latiuo illius positui bñficiens. est scā qđaz irre
 gularis cōpatio scz bñficius bñficiencior tissimus
 et a bñficius et beneficium cij. et a bñficiens be
 neficiencia cie. Et est beneficiencia qđ agit caritas

Benelinguatus ra. tuz. .i. e **aut** profit proximo
 loquens facundus a bene et lingua

Beneplacco cis. acuit penl scđe et tercie pso
 ne sui presentis indicatui. licet sit breuis ut dixi
 supra in secunda parte. ubi egi de impedimento

Beniamin interpretatur filius dexte **Adsozaj**
 que est uirtutis. ben enim filius iamin dextera di
 citur Oater enim monens ut habetur genesis
 xxxv. uocauit nomen filij sui benon. .i. filius do
 loris mei. Pater uo appellauit eum beniamin. .i.

filius dextere quando eum circūscidit appellatus
 est autem filius dextere et geminus qđ utraqđ ma
 nu eoz utebatur. Inde inuenitur filius gemini et
 uir gemineus. .i. de tribu beniamin. Et uide qđ pri
 us appellatus est benom. .i. filius doloris deinde
 beniamin. .i. filius dextere quia oportet prius pe
 nitenciam agere. et deinde uitam eternam habere
 unde in auro dr beniamin est dictus a patre
 puer quasi dextere filius. ipse fuit dexter utraqđ
 manu. hic tam in pñis dēus est benom. Inde be
 niamin accepit nomen utrumqđ **(Nota benomē**
 est dictus idcirco qđ extitit eius staco maternus
 fmoriendo dolor Beniamin adiecit pater hūc de
 bere uocari quādo cognitus est dexter utraqđ ma
 nu sed non beniamin est prius et post benomen
 pñmo Beniamin extreme benom āte fuit. hoc
 notat in patria qđ si uis beniamin esse expedie
 hac uita benomen esse prius. Sicut cū uicij luc
 randum est pñitus et sic isrl ex iacob demus fu
 turus ens. et sciendū est qđ dr benom h grā me
 trā pōt addi in fine n. ut dicatur benomē uide in

Benignus a bene. diuatur benign **geminus**
 nis na. num. .i. bene igne ignitus et est ethimolo
 ya nō cōposicio. et cōparatur benignior iustissimus
 unde benigne ius. me aduibium. et h benignitas
 tatis. et differt a bonitate. benignitas enim uir
 tus est sponte ad bene faciendum exposita. lenis
 blāda dulcis alloquio. et sua cunctis inuitans dul
 cedine. Sed bonitas quidem facere bona et pstra
 re qđ poscitur parata est. tamen nō nouit suauis
 esse consorcio et sua cūctos inuitare dulcedine. Et
 inde benignus et bonus uidentur distare sed non
 multum quia uterqđ est ad benefaciendū exposi
 tus. Sed in hoc differunt qđ pōt bonus esse et
 tristior et bene quidem facere patitur non tamen
 suauis nouit esse consorcio h bñgnz sua nouit
 cūctos inuitare dulcedine et dulcis esse alloqō

Beniuiolus. bene cōponitur cum uolo et dr be
 niuiolus la. lum. pñl cor et h et hec et hoc beni
 uolens tis. unde hec beniuiolencia cie.

Bennum. .i. filius nun. ben enim filius. nū ppū
 nomen. pater scz Josue qui appellatus est bennū
 .i. filius nun. unde in prologo reg dicit Jeronj. et
 ingpiunt a ihu filio naue qđ apud eos iosue ben
Deo as. au. are. ubum actiuū remu **num** dr
 nerare ul' beatum facere. et dr a bene ut bonus
 et cōponitur cum trans et dr transbeo as.

Beppo grece latine puer ul' iuuenis
Bepphotrophium. trophos qđ est cōsilio cōpōi
 tur cum beppo. et dr bepphotrophium locus ue
 nerabilis ubi pueri et infantes nutruntur. unde
 hic et hec bepphotrophita re. qui ul' qđ custodit be

Berbex cis. in berbico ē et pō be **pphotrophiu**
Berbicus. a uerux mutata u in b. dicit h ber
 bex cis. et hic berbicus ci. .i. aries castratus et h
 berbica re. .i. ouis. et pduat bi.

Berillus. per geminum l. gemma est in india
 habens nomen sue gentis scđm hug scđm alios
 berillus est lapis preciosus uiridis apđ indos cā
Berith. in belus exponitur. **Idious**

Bes. .i. octo uncie.

Bestia et fera drūt qđ omnis bestia est fera et
 non ecouerso. bestie enim sunt que moribus ul'
 unguibus seuiunt. exceptis serpentibus ut pardi
 leones et similes. a uastādo dicte quasi uastie ul'
 a ui quia seuiunt quasi uistie fere etiaz sunt ille

que et si moribus non seuiant ul' vnguibus tñ siluestres sunt sic dicte quia naturali utantē liber tate et desiderio suo feruntur quādoq; omnis fe ra dr bestia qñq; eam bestia non dicitur nisi q̄ mansione hominum utitur et tunc dr. a berb qd

Bestialis. a bestia dr hic et h̄ est domus et sto bestialis et h̄ le. vnde bestialiter adubium et hec

Bestianus. a bestia dr bestiani bestialitas atis us ria. rium. i. crudelis uiuens ad modum bestia rum et h̄ bestianus qui sezuat bestias ul' uenat eas. et h̄ bestianū. i. liber de bestijs loquens uel locus ubi bestie morantur.

Bestiola le. di. pua bestia et corripit penultiā. z. estius na nū. i. crudel instā bestie et dicitur a era in beth exponitur.

Bestia bestie beta apd hebreos dicitur mola olearia ul' cē beta. et beth est scda lrā eoz. Et a beth dicit̄ q̄ scdam lrām bethā et a betha dicimus nos. b. sic ergo betha apud hebreos est mola olearia a pud grecos est scda lrā. et tunc est neu ge. et in dcdi. Et inde apud nos beta dicitur in fe ge. ge nus olenis. scz scds caulis. qui post abscisioez nal citur in magdani. vnde betaccus cea. ceum. pos sessiuum. Item beth interpretatur domus

Bethania interpretat̄ domus obediens. et dicit̄ Bethel urbs samarie. pus dicta luz. a. h̄ a beth postq̄ dormiens ibi iacob uidit scalam innitente celo et dixit uere hic domus dei est et porta celi ex causa hac locus ille dēus est bethel. i. domus dei. a beth qd est domus. et el qd est deus. sed qñ ibi a ierobaam uituli aurei fabricati sunt dca est bethaem. i. domus idoli que ante uocabatur do

Bethlehem. a beth qd est domus et **l**emus dei leen qd est panis dicta ē bethleem ciuitas dauid in qua natus est saluator mundi. et primum dca est ephrata. sed quando ibi iacob pauit pecora su a eidem loco bethleem quodam uaticinio futuo impoluit qd domus panis interpretat̄ ppter eum panem qui ibi de celo descendit. Inde bethleemi ta re. patrium cōmis ge. et prod mi et h̄ bethlee mites tis. reg ij. c. xxi polimitanus bethleemites

Bethsaida de. hebraice latine domus pcedū ea dem probatica piscina dr iohis v uide in pbatice

Bethsura re. quidam locus est de quo habetur in libro machab. et prod pñl. vnde in aurora dr bethsuram q; capit iherusalem q; pent.

Brangulus. angulus cōponitur cum bis. et dr bian gulus la luz duos angulos habens. vñ bian gulus ra. tum. et pōt poni substantiue h̄ bian

Bibax. a bibo is. dicit̄ gulus li. pro tali figura tur hic et hec et hoc bibax cis. qui multuz bibit et comparatur cior issimus. vnde bibaciter eius me adubium et h̄ bibacitas bibacitatis.

Bibonis. mas ge. i. mufiones supernatātes in uino. et dicitur a bibo bibis.

Bibix is. fe ge. i. pugna. a bis dca quia semp bibles. a biblus pro li **l**inter duas pres fiat bro dr bibleus a vm. et biblus a ū abo possessi ua biblei et eciam biblij dicitur instabiles et e

Bibliaroz onis. vide **l**quam qui regant libros biblij. in bibleus vide.

Bibliopola. biblus pro libro cōponit̄ cū polo is. et dr h̄ et h̄ bibliopola le. pñl cor. i. uenditur et ornatoz librorum quia colit et pumicat eos ut argus uendat et idem dicitur bibliaroz onis.

Bibliotheca biblus cōponitur cuz theca qd est

repositoriū ut scrinium ubi aliquid reponitur. et dr hec bibliotheca. i. biblorum tea. i. libroz repo scio ul' recōdicio ul' armanium. vnde per similitudi nem quidam libez in ecclesia dr bibliotheca quia ibi multi libri theologie cōtinentur. et inde bibli otecarius nij. i. custos libroz siue repōitor et pou

Biblus. a bibo is. dr hic biblus bli. i. **l** q̄ te iuncus quia aquarū est biblus. Et aliquando dicitur pro libro quia antiqui de iuncis solebant con texere pgamenū et ibi scribē añq̄ eēt usus carte

Bibo is. bi. itum. cōponitur cum ad. et dicit̄ ad bibo bis. i. itz bibo uel iuxta ul' ad me traho bi bendo. et cū con. et dr combibo bis. i. simul cuz a lio bibo ul' simul totum bibo uel sepe bibo uel in me cōtraho. Et cuz circū. et dr circūbibo. i. ex omni parte bibo et cum de et dr debibo. i. ualde bibo ul' deorsum bibo et debibere. i. deuomere et tenetur de puante et cū e et dr ebibo is. i. ualde bibo uel intus bibo ul' euomo uel trado obliuio ri. iob vi. sagitte domini in me sunt quantum in dignacio ebibit spintum meum et cum in et dicitur inbibito bis. i. ualde bibo uel intus bibo uel bibendo immuro. Et cum pre et dicitur p̄bibo is. i. añ uel pre alijs bibo et cum pro et dr pbibo. i. in conspectu ul' procul bibo. et cum re et dicitur rebibo is. i. itz bibo ul' euomo. Et cum se et dicitur sebibo is. i. seorsim bibo et cū sub et dicitur subbibo. i. parum bibo uel post alios ul' sub tus bibo ul' que sunt subtus bibo.

Et nota q; bibo et omnia ab eo cōposita sunt neutra et fa ciunt preteritum in bibi et supinum in bitum et omnia corripunt bi tam in presenti q̄ in prete rito et supino virg. Claudite iā riuos pūisat pra ta biberunt. Item omnia cōposita a bibo uidentē signare intencionem excepto subbibo qd signat remissionem. Item nota q; bibere nature est po

Bibo onis. cōis ge qui multum **l**am luxurie bibit. a bibo bibis dicitur.

Bibulus a bibo is. dr bibulus la. lum. pñl cor qui multuz bibit ul' qui mltum attrahit h̄i ores

Bicellum li. ge neu. qd bidimū dicit̄ q̄ ut arena tur scz domus sub se habens cellas sicut domus mercatoz in urbe. et componitur a bis et cella

Biceps itis in caput uide.

Bidimium nij. in bicellum exponitur.

Bicolos penl cor. a bis et colon uide in colon

Bicornis. a bis et cornu componitur hic et hec bicornis et hoc bicorne duo habens cornua

Bidens. a bis et dens cōponit̄ bidens tis. qd d. i. instrumentum rusticoz bifurcatum genus ratri ppter duos dentes. et hec bidens tis. fe ge. i. ouis a duobus dentibus qui prominent et cuz quibus fertur nasci scdm autez seruum dñz oues biden tes quasi biānes. i. duoz annoz quia talis etatis eligebantur ad sacrificium et cor primari. vnde in aurora legiē ad latus altaris esse cōmata bidēs et est generis incerti ul' scdm quosdam cōmunis sed pro instrumento masculini generis.

Bidental lis. neu ge. locus in quo fulmen cadit sic dictus. a bidentibus ibi sacrificans uel aliquid fulmine percussuz parsuis triste iacens lucis eui

Biennis. a bis et ānus com **l**randūq; bidental ponitur h̄ et h̄ biennis et hoc ne. id est duorum annorum. vnde hoc biennium.

Bifarius for cōpōitur cū bis et dicitur uirarius na. num. et cuz tris et dr trifarius na. riū. et qua

Orifarius na. nū. et dicitur bifarius dupliciter lo-
quens. scz biliquis qui duas nouit linguas. uel du-
plex et fallax qui aliud habz in corde qz fatuz in
ore ul' qui nunc dicit hoc nunc aliud et similiter
expone alia. vnde bifarie trisarie et m'nsarie et q
Orifarie bifarie. i. in duobus modis ul' in duabus
partibus et sic de alijs et pro istis adu'bijs inueni-
untur qñqz acci' p'cedōz nominē positi adu'biali-
ter. vnde ad heb. multiphariam multis qz modis

Bifax ns. qui duos habet obtutus cōis ge. a
Bifidus da. dum. i. in duas ptes **H**is et facies
fissum et est cōpositum a bis et fidus da. dum. i.
fissus qd nō est in usu. et diuatur a fido die de
hoc infra dicam in fidus et scribitur per vnuz f.
bifidus trifidus bifarius et huius qz cō-
primam. Nam regula est j. ante f siue pb. p'duc-
tur ut nibeus. preter cōposita. a niis ut bifidus
trifidus bifarius et huius. et corripit penl'nam
bifidus. sicut fidus ul' fidi p'nam.

Bifinium nij. a bis et finis cōponitur locus ul'
diuisio inter duos fines sicut trinium dicimus q
Orifinium et diuersifinium. i. diuisio inter diuitas
terras. uel locus inter diuersos fines. scz ubi diuisi-

Bifores. a bis et fores cō **H**ines cōueniunt
ponitur pl'aliter hec bifores biforium. i. duplices
ualue quia bina foramina faciunt. vnde h et h
biforis et h bifore. i. duplex. vnde ouid met' ij
argenti bifores radiabant lumine italue.

Biformis a bis et forma cōponitur h et h bi-
formis et h me. i. duaz formaruz sicut in formis
trium formarum. vnde biformiter adu'biu

Bifrons ns. mas ge d' ianus. et cōpōitur a bis
et frons qz duas habet frontes. scz ante et retro

Biga. a bis et iugum cōponitur biga que ecā
biuga dr. sic currus tñ a duobus equis tractus
et est biga p'pe lune p'pter duas p'prietates scz qz
crescit et decrescit. Trigā plurimis quia capit hōi-
nes de tribus erantibus scz puencia iuuentute et se-
nectute. Quadriga solis p'pter quatuor rpa anni
que facit in ciuitate ul' remocione sua scz uet esta-
tem autumpniū h'pement. ul' p'pter quatuor p'p-
rietates quas habet in die rubet oriz in mane splē-
det in tercia calet in meridie tepescit in nona. Se-
iuga curus iouis. a sex et iugo. quia a sex equis
trahitur. et attribuitur ioui utpote summo dō se-
cundum poetas. et ita biuga triuga qdnga dicitur
a nio equorum et iugo

Bigamus. a bis et iamos qd est nupcie uel ux-
or ul' mulier componitur bigamus. ma. mū. qui
ul' que duobz nupsit uinis ul' uxorbz. vñ h biga-
mia mie. p'n' acuta. i. due uxores ul' p'prietas q a-
liquis fit bigamus. **P**otest ergo queri an biga-
mie sit irregularitas adiuncta. Dico q aliquis p
sacramentū ordinis minister sacramentoz cōstitu-
tur et ille qui alijs sacramenta ministrare debet
nullū defectū in sacramentis pati debet. defectus
autem in sacramento est. quādo sacramēti significa-
tio non inuenitur integra. sacramentum autem
matrimonij significat cōiūctionem xpī ad ecclē-
am que est vnus ad unū sic dicam in matrimoni-
um. et ideo requirē ad perfectam significatōnem
sacramenti ut uir sit tantū vnus uir et uxor tñ
vnus uxor. Et ideo bigamia que hoc tollit ire-
gularitatem inducit. **E**t sunt quatuor modi biga-
mie. Primus est cum quis habz plures uxores de
iure successiue. Secundus est cū simul habeat plu-

res vnā de iure aliam de facto. Tercio cū habet
plures successiue vnā de iure aliā de facto. Quar-
to quādo uiduam duxit ul' corruptam et in hjs
omnibus est irregularitas adiuncta. **S**z nō uide-
tur qz cōtrahatur irregularitas ex hoc qz aliquis
non uirginem ducat uxorem quia plus impedit
aliquis de facto p'prio qz alieno. sed si ipse contra-
hens non sit uirgo nō fit irregularitas ergo mul-
to fortius si uxor eius uirgo non sit. Ad hoc di-
co qz in cōiūccōne xpī et ecclēsie unitas ex ut-
qz pte inuenitur. Et ideo siue diuisio carnis inue-
niatur scz ex parte uiri siue uxoris est defectus sa-
cramenti. Sed tamen diuisio de quia ex pte uiri
requiritur qz aliam non duxerit in uxorem nō qz
sit uirgo ex parte uxoris requiritur etiam qz sit uir-
go. Cuius ratio assignatur quia defectus in ipso
sacramento causat irregularitatem corruptio autē
carnis extra matrimonium cōtingens qz p'cessit
matrimonij nullum defectū facit in sacramento
ex pte illius in quo est corruptio. si facit defectū
ex pte alterius quia actus cōtrahentis matrimo-
nium non cadit supra seipm sed supra alterum
Et ideo ex termino specificatur qui est etiam re-
sp'cū illius actus quasi materia illius sacramenti
vnde si mulier esset ordinis susceptiua. sicut uir
efficitur irregularis ex hoc qz duxit in uxorem
corruptā. nō autē ex hoc qz corruptus contrahit
Ita fieret mulier irregularis si contraheret cū cor-
rupto. nō si contraheret corrupta. nisi in alio ma-
trimonio p'us corrupta fuisset. **S**ed dicis. esto
aliquis deslorauit aliquā quā postea duxit in ux-
orem. talis non uidetur irregularis. qz nō diuidit
carnē suā in plures. nec eciaz uxor eius. et tamē
duat corruptā in uxorem. Rñsio. in tali casu sunt
diuise opinioniones. tñ p'habilius est qz non sit irre-
gularis. qz carnē suā non diuisit in plures. **Q**ue-
rē ecā an cū bigamo possit dispensari. Dico qz
bigamie nō est adiuncta irregularitas de iure na-
turali. s' de iure positiō. nec itn' est de essentialibz
ordinis qz aliquis non sit bigamus. Qd patet ex
hoc. quia si aliquis bigamus ad ordines accedat
characterem recipit. Et ideo papa dispensare potest
in tali irregularitate totaliter. sed epūs quantum
ad minores ordines. et quidam dicunt qz eciaz qz
tūm ad maiores in illis qui uolunt deo in religi-
one seruire. p'pter uitandum religiosorum discor-
sum. **E**t si obicias. cont' ius diuinū nō licet dis-
pensare. s' omnia que in canone dicuntur ad ius
diuinū p'tinent Cū igitur ap'lus in scriptura cano-
nica dicat Oportet epīm vnus uxoris uirg esse. ui-
detur qz nō possit in hoc dispensare. Rñdeo hoc
ueqz ē quantū ad ea que sunt de iure naturali Et
quantū ad ea que sunt de necessitate sacramentoz
et fidei. S'z in alijs que sunt de institucōne ap'oz
cū eccl'ia nūc habeat eandem p'tatem statuendi et
destituendi quā tunc hūit. p't p' eū qui p'matū te-
net in eccl'ia. dispensari. vix infra in digamus.
et ip' p'scripcio. et in casus.

Bigenis tis. omnis ge. qui ex duabus gentibus
est natus. sicut ex patre tusco. et matre franca. et
componitur a bis et genis gentis.

Bigenis na nū. componitur a bis et genus et
cor penl'. Et dñr bigena. animalia que ex diuisis
genibus nascunt'. ut mulus ex equa et asino. mu-
sing ex cap' et ariete. ē enim dux gregis fm' hug'

Bigermen inis. neu ge. i. seges uel legumen. ex

duobz gñibus cōmixtū. et cōponit̄ a bis et gñe
iiuga biiuge. idem est qđ biga

Biiugus. a biga ul' biiuga dr biiugus ga gum
et h et h biiugis et hoc biiuge in eodez sensu et
substantie declinata inueniuntur h biiugus gi. et
hic et hec biiugis gis. et dicuntur biiugi uel biiu
ges equi qui trahūt bigam. ul' qui duo sunt ad
iugum. Et scđm hoc componitur biiugus uel bi
iugis. a bis et iugum et corripit penultimam

Bilanz lancs. fe ge. i. libra stacēa. a bis et lanz
quasi habens duas lancs.

Bilbio bilbis. in bilbo bilbis vide.

Bilbo bilbis. a bibo bis. deriuatur bilbo ul' bil
bio bilbis ūbum neutrum. i. sonitum facere.

Bilibris. a bis et libra cōpōitur h et h bilibris
et h bilibre. i. duarū librarum pondus ul' mensu
ra scđm hug. et pducit h sicut libra. ūsus doctri
nalis. pro centum libris nolo carere libris. Apoc
vi. bilibris tritici denario uno. Pap ūo dicit. qđ bi
libris est sextarius bis assumptus.

Bilinguis. ex bis et lingua cōponitur h et hec
bilinguis et h bilingue sicut. a tris et lingua tri
linguis trilingue. qui duas uel tres linguas noue
runt. uel qui duabus ul' tribus linguis loquūtur
et per similitudinem bilingues et trilingues dicū
tur fallaces et duplices qui aliud habent in corde
et aliud in lingua ul' instabiles qui nunc hñt
hoc in lingua nunc illud et cor pmā. vñ in grec
dicitur duplicis ac cordis homo dr esse bilinguis

Biliosus sa. sum. qui frequenter irascitur et sem
per est tristis et deriuatur a bilis.

Bilis. a bis dr h bilis lis. i. fellis et ire sedes ul'
ex fellis cōmōdione procedens amaricacio et pōi
tur quandoq; pro ipso felle et pro quolibet nigro
et malo humore. qñq; pro ira. vnde parsuis tur

Bilix. licium cōponitur cū d' gescit uitrea bilis
bis ul' tris et dicitur h bilix ds. et h trilix cis. i.
lorica que contexit̄ duobus ul' tribz liqis acumu
latis. textitur enim ponendo licium superlicū. Et
h bilix cis et h trilix cis. i. pannus tribz filis agg
gatim cōtextus. vnde hic et hec bilicis et hoc ce
et hic et hec trilicis et hoc trilice.

Bimarcus ci. qui bis fuit maitus et est mas ge
et cōponit̄ a bis et marcus. ul' a bis et marcio
quia bis marcuit. Luxuria enim facit marcere ho
minē. Vnde h bimarcia. cie. talis ppetas.

Bimaris. a bis et mare cōponitur h et h bima
ris et hoc bimare. i. duo maria ul' inter duo ma
ria existens et corripit penultimam.

Bimatus tus. tui. i. spacium duoz annoz et d
citur a bimis. vñ math ij. dr qđ herodes occidit
omnes pueros qui erant in bethlehem et in fini
bus eius a bimatu et infra. occidit. i. occidi iussit
quia qui per alium facit per seipm facere uidetur
Ideo glosa. lingua utit̄ pro gladio Sed queritur
cur a bimatu occidi pueros herodes fecit. cū xps
nondum scđm communem opinionem duorum
esset annorum. hoc fecit scđm rabanūm quia ti
mebat ne puer cui famulaban̄ sīda. paulo sup
ergeret ul' infra speciez sibi cōformaet et pđ pnt

Bimensis. mensis cōponitur cum bis et dr h et
h bimensis et h bimensē. i. duorum mensium qđ
aliter bimestris mēstris dicitur.

Bimerez. ubi sunt duo metra et cōpōitur. a bis
et metrum et corripit penultimam naturaliter

Bimo bimas bimau. mare. i. duplicare. uide in

Bimulus la. lum. dimi. de bimus se d' bino as.
cundū hug. pap ūo dicit. bimulus bimati agens
terminulus terminatum agens et corripit penultimā
Bimus. a vm. i. duoz annoz a bis et annus qđ
bis annus. et ut dicitur in grec. Est geminus bino
anni gemini quoq; bimus.

Bino. a binus dr bino nas. et bimo mas. iba
actiua. et differunt. naz binare ē duo et duo insi
mul coniūgere. Et cōponit̄ conbino as. in eodem
sensu. sed binare est duplicare. et producit bi.

Binocium cij. ge neu. i. spacium duaz noctium
Et cōponitur. a bis et noctiū qđ antiq̄ olim dice
bant h noctiū ul' a genitiuo plurali de noctis

Binonū. a bis et nomen cōponitur hoc binonū
binominis qui habet duo nomina et pducit no

Binus na. nū. nomen distributiū qđ in singla
ri tantuz ualet sicut duo ut bina lectio. i. due lec
ciones sed in pliali tenetur distributiue pprie ut
isti comedunt bini. et qñq; tm ualet quātū et in
singulari. ut uidi binos homines. i. duos. et ē cō
positū binus. a bis et vnus Inde binus quasi bi
vnus. i. bis vnus. et a binus h binarius. tal' nūs.
et binarius na rium. adiectiue. et producit bi.

Bios. i. bia. i. iothanatus nati. mas ge. ille qđ
bis extitit mortuus. ut lazarus. a bis et thanatos
qđ ē mors uel mortuus. Et mobilis p̄t declinari
biothanatus ra tū. h hug Papias dicit. biothana
tus. bis mortuus. dupliciter dampnatus.

Bipennis nis. fe ge. securis que duas pennas
habet. et dolabra dr h pap. et cor pmā. Virgil' in
iij geoz. ūsata als ugesata et ualidam inuites
mollite bipennes. hug autē dicit qđ bis cōponit̄
cū penna. et dr h et hec bipennis qz duas habet
pennas. friz ante et retro. Et adiectiue declinatur.
h et h bipennis et hoc ne. vel componitur a bis
et penniū. qđ antiqui dicebant acutum. qz duas
habet pennas. i. acutas ptes. vñ et auuiz dicunt̄
penne quia sunt acute. hoc et dolabra dr. qz duo
latera habet. Nam securis simplex est

Bipertior tris. et bipertio tris in duas ptes diui
dere. a bis et partior ul' p̄cio ptis. uide in partior

Bipes dis. cōis ge. a bis et pes duos i partiris
habens pedes tamē constructōe p̄t esse omnis ge.

Biplex cis. plica ce. cōponitur cū bis. et dicitur
hic et hec et hoc biplex cis. Item plica cōpōitur
cū alter. et dr h et h et h altriplex is. in eodez sen
su scz duplex anio. fraudulentz et utqz cōpatuz
vnde h bipliatas et almplicitas. i. duplicitas frau
dulencia. Et scias qđ predicta. a bis cōposita a bi
cellum usq; huc. abiciunt s.

Birratu ta. tū. birro indutus. a birrum dicitur
birra ne. pprium nomen uiri. dr a bizzū qđ est
grossum uestimentū. quia birro et uilit indutus e
rat. uel birria quasi uirria. b. in u. conuīsa quia u

Birosus sa. suz. et biz iulit cōsulebat dño suo
atus ra. tū. birro indutus. a birrum dicitur.

Birrum buri grossum uestimentū. et dicitur. a
grec. Nam birrum dicunt greci librum

Birsa. doaca. ul' conū bouis. vnde et carrago o
lim dca est birsa. qz fuit circūdata corio bouis et
a birsa birsus sa. sum. nufus ul' niger.

Bis. adūbiū est niu sumptū anozmale a duobz
Bisannis is. quidaz fluuius curens ppe ianuā
a bis et annis qz duo anni ul' annes intrant il
lum fluuium et desinit ablatiuus in e.

Bislongus ga gum. qñ bis tantū longus. a bis

Bispilus li. ubi mortuus portatur. *¶* Et loque
bisse bes. i. octo vncie unde bisse idēz ul' dicit
bisse quia bis est sens. et a bisse dr bissexus qz
ex bisse. i. minutis colligitur uel dicitur. a bis et
sexus. quia sextus dies ante kl'as marci bis cō
puratur eo anno ut dicit hug. Et in sequenti die
celebratur festum martire et eius uigilia in die p
cedente. *¶* Bissexum sexte martire reuere kl' de
Posteriori die celebrant festa martire. vide de h
Bissexus. in bisse vide.

Bissillabus ba. bii. cōponitur ex bis et sillaba. i.
dco constans ex duabus sillabis ut amo. et pō p
mani posicōe sicut et dissillabus. unde in doctrina
li dr. Non sine cōposicōe debent dissillaba dēmi

Bissinus na. nū. possessiuū. a bissus diuatur ut
bissima uestis. i. candida scā ex bisso. dēminat eci
am aliqñ substantiue h bissinū. in apoc xix. bissi
ni enim iustificacōes sanctorū sunt. Et scias qz quō
do est possessiuū pō pñ. qñ uero est substantiuū
eam cor. sicut supra oñdi in scda pre de accentu
ubi egi de possessiuus desinentibus in ius

Bissus si. fe ge. genus lini candidissimi et mol
lissimi. et nascit in egipto luc xvi. homo quidā
erat diues et induebatur purpura et bisso.

Bitalassum uestigiū in luto pressum ul' concuz
sus duoz manū scz locus ubi duo maria concur
runt. a bis et talassum qd est mare acf xxviij. Et
cum incidissemus in locū bitalassum inpegerūt

Bitidus da. dū. i. biformis ul' qrtū ad nauem
corpus ul' quantū ad animaz et cōponit a bis et

Bito ras. i. ubi neu. i. per *¶* dea qd est forina
gere. a bitumen dr. unde plantus in gurgilidē. qd
michi in terra eque fortunatoz si illa ad me biret

Bituligo. a bitumen dr h bituligo ginis. i. vni
vminiti qd in bitumine crescit.

Bitumen a bibo bis dr hoc bitumen nis qd dā
genus terre utile ad cōpages nauium qd et glutē
dr et habundat in asphaltu lacu in dce. unde bitu
mineus nea. neū. i. exnis de bitumine. ul' lituz de
bitumine. et bituminatuz ta tū. litus de bitumine
scdm hug. uel ut dicit glosa ge. vi. Bitumen est
glutem fequentissimuz quo lita ligna nulla violē
cia dissolui pñt. et pō tu. in aurora dicitur. arcaz
linguit ponendo forte bitumen.

Biuira. re. que duos habet uel habuit uiros id
e mantos. a bis et uir. et corripit ui sicut uir.

Biuuū biuij. ge. neu. locus ubi due ure conueni
unt ul' cōcurrit. et cōponitur a bis et uia. unde
h et h biualis et h le. et biuiatum. i. per biuia.

Bizancium. h bizante. ul' bizancū olim dca est
constantinopolis. unde bizanteus rea. reū. et bizā
tius tia. tū. et hinc ad huc mōera illius ciuitatis
dr hic bizanteus uel hic bizancus cij.

Blandicellus la. lum. in blandulus vide

Blandior iris. ul' blanditus sum ubi dēponens
construitur cum danuo ut blandior tibi. i. aduloz
Inuenitur eiam cuz accō in eodem sensu et inde
blandus da. dū. et inde h blandicia cie. et h blan
dices ciei. i. adulatio. blandior cōponitur de blan
dior. i. ualde blandior. uel sit de puatuum eblan
dior. i. ualde blandior reblandior. i. itz blandior

Blandulus a blandus da. diuz. blandulus la. lū
i. blandus aliqñtulū qd et blandicellus dr. vñ
et blandicella dicunt uerba diminutia et blandicō

Blas blatis. cōmunis ge. i. stultus *¶* sus la. lum.
et insipiens a blatero ras. dicitur.

Blaffemo mas. a blas et femina cōponit blaffe
mo as. i. detrahere ul' reprehendere uitupare. Nam
feminaz est rez stulte blaffemare. unde blaffemia
mie. Et plaliter blaffemia blaffemioz. i. detractō
uitupacio. vñ prudencius in stomachis non tulit
ulterius capti blaffemia mōstr uiturū regina fides
et est blaffemia izreligiosa reprehensio ul' detractō
ul' uitupacio. blaffemus nō est maledicus detrac
tor. uitupator et est adiectiuum et pō fe Er sc
as qz pprie et stricte loquēdo blaffemare est minri
am deo irrogare. Qd fit cū ei attribuitur qd non
cōuenit ei qd est contra misericordiam. aut cum
ab eo remouet qd ei conuēit qd est cont' iustici
am. aut cū creatiue attribuit qd est ppriū dei. qd
est contra maiestātē. et sic marthi ix. scribe iudica
bant. cū xp̄us palitico dixit tibi dimittūtur peccā
unde dixerunt h blaffemat.

Blato onis. mas ge. i. cubicularis. siue hospira
lata. a blatero ras. dr *¶* blatus. et dr a blatero
h blata re. qd dā animal de nocte tantū ambu
lans. unde et lucifuga dr que cōprehensā manus
tingit Alij dicunt qz sit uerythlio Quidam dicunt
qz sit genus muris in subāneis habitās cūnis
Et inde h blata re. i. purpura eiusdem animal' co
lorem imitans. unde blateus rea. reū. et h et hec
blatealis et h le purpureus ul' talis coloris. scilz
blaius. Item a blata re. p animali dr h blatea
ree. i. illud qd de calciamentoz soleis emittit uel lu
tum ex itinere in calciamentis collectum.

Blata rea. in blata exponitur

Blatero. h blatera re. i. sonus manaz. In blatero
ras. i. stulte et sine causa loqui detrahere declama
re uel strepide aliquid loqz et profert. i. metu tre
pidancia iuba dicere. qd et balbutire est. et est pp
e cameloz. unde h blatēo onis. qui ita blaterat.

Blatio tis. i. ubi nentz. i. plexe et impedire lo
qui. unde plantus in amphifone. Qd intelligere
quisqz potis est ita nugas blans. et blatre. i. pre
cipue loqui et dicitur a blata re.

Blatus ti. i. stultus et insipiens idem et blas a
blennus. a blatero ras. dr blennus *¶* blatero ras
ni. et h blenno nonis in eodēz sensu. i. stultus ul'

Blesus. a bala as. dicit *¶* hircosus et impudicus
tuz blesus sa. sum. et dr blesus quasi fresus. quia
iuba frangit non bene ea profens. qz autē dr ble
sus quasi bucca lesus. etymologia est non cōpō.

Boa. a bos dr hec boa ul' boas quidā serpens
qui ualde persequit boues naz plimo lacte
riguis ubentibus se innectit. et suggens interimit.
et inde a bouū depoplacōe boas dr. boa eiam dr
tumor crinū in vnū collū. et rubor eciaz et la

Boanerges interpretatur filij tonitruū dr boa
trui. unde math. iij. dr qz xp̄s uocauit ad se iaco
bum zebedei et fratrem iacobi. et imposuit eis no
mina boanerges qd est filij tonitruū. ubi dicit be
da in glosa. quoz vnus intonans uocem theolo
gam quam nemo pus edere nouerat emisit. In
pūcipio erat ūbum et cetera. quā tanto pondere
grauidaz reliquit. ut si aliqñ plus intonizare uo
luisset nec ipse mundus capere posset.

Boanum locus ubi uendūtur boues. uide in bo
uoatus tus. mugitus bouum uel uox *¶* uanum
plena. a boo boas dicitur.

Bobino as. ūbum neutz dr. a boo as. et est bo
binare. quiciari. dampnare. clamare. unde h bobi
cinatoz cōuicatoz uel certosus et inconstans.

Boema. atis. ge neu. i. boatus. sonus. strepitus. Boeres a bos h boeres tis ^{et diuat.} a boo as ut boere pro quadam stella ut potius pro signo continet enim plures stellas. ut dicunt xij. et pd e

Boenus tij. pprium nome cuiusdam magni theologi et phi. et dr. a boeres. et scribitur p t. et fit uocatiuus boen et prod pnl.

Boglossa se. scdm pap. in buglossa uide qz com munitur medici dicunt buglossa per u.

Bora boie. fe ge. torquis dampnatoru quasi iugum in boue. a bos dicitur.

Bois grece latine dicitur bos scdm pap. Sole. i. sententia. boletus ti. mas ge. genus fun

Boletus ti. mas ge. genus fun ^{xi.} et pd pnl et pd pnl. unde quida. boletu ten ca fuere tin

Bolis idis. mas ge. bolidem aut pnl cor. appellat naute massaz plubi qua summittit solent in mari ut expiant pfunditate maris. Act xxiii. et submittentes bolidem inuenerunt passus. xx. Xij per bolidem plumbi massam dic petre uocari

Bolus. a bi uel bonus dr h bolus li. i. morsellus ul' bolus iactus. scdm qz dicitur de morsello dr bolus quasi bene olidus. et est etbi. non copoi qz. et cor bo. unde in auro. h fidei articulus com

Bombicino bombicinas pe. ^{petit esse bolus} nultima correpta. uide in bombicinus.

Bombicinus. a bombix cis dr h bombicinium In quo nomine uocatur ipa lana anq tingatur et textura que fit inde. et bombicinus na nu. pnl pd. qz aut iuuenal' corripuit eam ibi. Quaz de licias p. inus bombicinus urit licencia fuit poetica et bombicino nas. i. bombicini ul' purpuraz face un bombicator toris. qui eam facit. h hug. Et cor penl' bombicinium quando est substantiuum.

Bombix icis. mas ge. dr a bombus. Sunt aut bombices uermes ex quoz egestione ipa lana feria uel ut dicunt bombacie conficitur. Generant enim ex se longissima fila. unde purpura et huius texantur et pd pnl in gto quia dndit a nro habente. i. naturaliter longaz an x. ut dicit mgr bn

Bombizo zas penultima pducit uide in bombz **Bombus.** a boo as dr hic bombus bi. i. sonus a quo bombizo zas. bombos facere uel clamare et pprie est apu. quando clamant suo modo. un h bombizaco onis. ipa uox apu. Inuenitur eia bo

Bonus na nu. est pmitin ul' ^{bus} p sono culi pt diuari a uenus. et dr bonus quasi uenus a uenustate corporis postea ad animu est hoc nome translatum. Eui enim bonu dicimus cui non pualet malum. eiq optimu qui peccat minimu. et a bonus ni. addita ras fit bonitas tatis. Et comparatur irregulariter bonus melior optimus. et in ad ubio. bn melius optime. Et scias qz omnia appetunt bonu naturaliter. un dicit boe. de consola. Est mentibus hominu ueri boni naturalit infra cupiditas. h ad falsa deuius error adducit. Et est triplex bonu. scilicet honestuz utile et delectabile

Boo as. uerbu neutz. i. sonare clamare mugire uel uocare. Et componitur. reboo as. i. resonare.

Booz interpretatur in quo fortitudo. uel in quo **Boreas** boree. quidam ^{obur.} uide in appher. uentus est et cor pma. un Ouid' epp. Illic me tenas boreas ubi dulce morari est.

Borith herba fullonis est de qua panes faciunt quos herbarios uocant. et siccant illos hnt qz p sapore h pap. Secundu aut Jeronimu in scmia

hebraicu e Et e quedā herba quā lxx interpretes dicunt herbā fullonū. que in palestina in humidis et uirentibus locis inuenitur. Et eandem vim habet quā et nitru ad lauandas uestes. et attentuaē in fine. Jemie c ij dr. Si laueris te nitro. et multipliaueris tibi herbam borith. maculata es enim in iniquitate tua coram m.

Bos bouis cis genis qz bonus opator soli. et est etbi. et deberet facere genitiuus bois. sed inepo nitur u. et dicit' bouis causa euphonie. Genitiuus plial' bou' datiuus et ablatiuus bobus. unde dicit' psci. in vij. libro c. vi. a boue qz bouuz debet fieri e. in vm. sed h nomen notandū est in quo u consonantē assumūt obliqui casus singulares hiatus causa abiciunt aut eam u. quādo sunt plures uir qil' in iij. leta bou' passim campis armenta uide mus. Datiuus autē et ablatiuus eius nominis p sincopam semp medie pfectur sillabe bobus pro bouibus. Nominatiuus iio plialis et accusatiuus et utiis qz siles sunt raro abiciūt u. consonantis loco pōitam. Et scias qz bobus. qd amisit in silabis recuperat in temporibus. unde licet bouis et boue corripiant pma. qz ouid. Non boue mac rito celestia numina gaudent. ramē uobus eā p dicit. unde idem. nō pfecturis littora bobz aras et dicit hug. qz greci dicunt bus. inde dr bos. sed nō credo qz ppe loquendo sit diuaco. et ita in cō similibus dico sicut in tertia pre ondi in caplo de speciebus nominū quasi in principio Item dicit hug. qz nichil est qz quidam insulsi dicunt bubus nichilonimus qz dicunt buuz. et ut dr basilius in exameron omel' ix. boues cū diuicius inclusi fuerunt hiberno tempore pturbacoz aeris naturali presencientes intellcū de stabulo foris omnes aspiciunt mutantes. uide in asinus.

Bofforus. bos cōponitur cū foros qd est ferre et dr hic bifforus ni pnl' cor. i. illud mare per qd transiit yo in specie bouis. ul' per qd iupiter in specie thauu detulit europam. idem et alio nomiē ppontides. a transitu pontis. Inuenitur eia boso rus et ppontides p nomine cuiusdam stelle.

Bossequus penl' cor. i. bubulcoz qz seqns boues **Bostar.** bos cōponitur cū sto stas. et dr h bostar aris. pnl' pd. i. locus ubi boues stant. scz stabulum. dr eiaz bostar locus ubi corpa hominū cōburantur. et inuenitur h bostar aris. penl' cor' ppriu nomen uini et pmitin. ita dicit hug. pap e naz dicit bostar ubi cōburantur corpora bou' ul' staco bou'. Magister autē bn. hys in parte cōtra dicit. Dicit enim nota qz dicimus h bostar pro qdam barbaro et nichil est hic bostar. unde cor' pe nultimam gn. et nūqz prod. Errauit autē hug qz dixit h bostar in deuaco nibz suis. Ita dicit mgr bene. Sed dicit' suum non probat. slobis autem magis placent pus per hug et pap dicta.

Botno. a botrus dicit' h botrio onis. qd exit de sacramento quando turgescit et qd pendet de

Botrus tri. id qd est in acino. h poni ^{Angulo} tur qiqz pro acino. quādoqz p uua. qiz pro racemo. et est fe ge. Inuenitur tamen aliqui in mas ge un' deus xxxii. Botrus amarissimus scdm unam

Bouarium. a bos dicitur hoc boua ^{litteram} nym ul' boarium. i. locus ubi ueniuntur boues

Bouicida de. penul' product' cōmunis ge. i. qui credit boues. i. macellarius. a bos bouis et cdo is

Bouilla. a bos h bouilla le. locus ubi ueniunt

mibullio. in media pte ul' par' ul' non pfecte bul-
lio. Combullio. i. simul cū alio bullio. Et debullio
.i. ualde bullio. ul' bullire cesso. Bullio cū omibz
suis cōpositis ē neutrum. et p' geminū l' scribitur

Bullio. onis. tumor aque bulientis. et dicitur a bul-
lo. is. Inde bulliunculus. li. diminutiuum.

Bulliunculus. li. dimini. paruus bullio.

Bullor. ons. tūor aq' buliens. et dicitur a bullio is
Bumasta. a bos dicitur h' bumasta. e. et h' bumaste

res. uitis ul' uua magna. in similitudine mamme
bovis. vñ et dicitur bumasta quasi bovis mamma
Buo. is. ere. uti. ubi actū. i. p'fundere. et nō
est in usu. et deriuatur a bibo. is. Buo compo-
nitur imbuo. is. i. p'fundere. Et combuo. is. i. siml'
p'fundē Et nota q' imbuo et combuo magis pro-
prie accipiunt in malo q' in bono. sepe tamen et
in bono. Item nota q' imbucere inuenit' p' inicitā
re. p'pe enim imbui dicitur ara noua p'mo sacrifico de-
dicata et p'fusa. Itē delibuo. is. componit' a de et
oleo ul' liquore et buo ul' imbuo. h' quosdam. Qui
dñ rāmen dicūt q' buo. is. nichil est. nec inde com-
ponit'ur predcā uba sed imbuo et combuo com-
ponūt'ur ab in et con et uo uis qd' est in usu
et incipit' b. De delibuo dicitur infra.

Burdigallis. a burgus et gallus dicitur h' burdigall
quedā ciuitas. q' hūc burgum galli būerunt p'us

Vnde h' et hec burdigalensis et hoc burdigalense

Burdo ē animal quod ex equo nascit' et asina.

h' pap. ut mulus ex eq' et asino. Et dñr huiusino
di animalia bigena. Reg' iij cap'lo v dicit. Concede
michi seruo tuo ut tollam onus duoz burdonū.
de terra. vnde dicit magister in historijs. Est autē
burdo ex equo et asina sim' quosdā. tulit terram
ut scerneret eam in templis p'dolorū. ut itans sup
eas adorant deū terre is'rad. ne offenderet dñm su-
um h' piter non adoraret. h' ueniens uidet' q' ex ea
fecit alrare dño ad immolandū. Vñ subdit. Nō
figet seruus tuus ultra holocaustum ul' uictimā

Burgundio. a burgus q' dicitur alijs alienis nisi dño
dicitur h' et h' burgundio. onis. pro nomine cuiusdā
gentis. Nam olim deuicti a romanis homines illi
us gentis. ab ipsis romanis p' burgos sunt diuisi
et ob hoc burgundiones dicti sunt. Vnde h' bur-
gundia. die. terra illa. vnde: mō sumit' h' et h' bur-
gundio. onis. gentile qui ul' que est de terra illa.

Burgus. q' mas. gen. cast' et castra crebra. qui
dicitur p' limites habitacula constituta burgos uolgo
uocant. et inde burganus. na. nū. et id est burg-
sis et hoc burgense in eodem sensu.

Buris. a bos dicitur h' buris. nis. longū et curuatum
lignū in aratro. uel potius curuatura ligni illius
q' bouis uros. q' curua sit ad similitudinē caude
bovis. Et desinit accusatiuus singularis in im tñ
et abltis in. J. xvj. Im tantū faciūt h' quartū no-
mina casum. Vim burim tussim magidens q' si
tipi. Pap' uero dicit. Burs curuatura aratri.

Bursa. se. marsupium dicitur a bursa. se. quod ē
cornū bouis. quia de cono fiat.

Bursella. le. diminutiuum parua bursa.

Burso. sas. i. buras facere. ul' in bursa reponere
Et deriuatur a bursa. se. Et componit' cum in et
sic imbursio. sas. in bursa reponere.

Bursula. le. dimini. parua bursa. Et cor' pñl.

Bustanus. nij. ille qui corpa cremat. ul' sepelit. a

Busticera. a bustū dicit' h' et hec bustū dicitur
busticera. re. qui sepulchra struit.

Bustifragus. q' pñl cor' ille qui frangit bustū
.i. sepulch' ut spoliat mortuū. Et componitur a
bustio. ras. i. sepelire. uel bustū et frango. q' is.
cremare mortuū. Et dicitur a bustum.

Bustulū. li. dimini paruum bustum.

Bustū. ti. dicitur ignis ul' lignoz strues. ubi conora
mortuoz cremant'. Et dicitur bustum q' si ustum
ab urido. Et bustum id est sepulchrum.

Bustura. re. i. sepultura. a bustum dicitur.

Butanici. ci. a buo is ul' buro. dicitur h' butanici. q'
dam liber medicine qui et herbariū dicitur q' ibi her-

Butir. bos componit' cū uerus ul' be notent'
nis qd' est caseus et dicitur h' butirū. n. quoddam qd'
fit ex lacte. Et dicitur butirū q' bovis uerus. ul' tiz
et sim' utramq' componem' cor' pñl. Potest etiam
butirū deriuari a buro. onis. quod est animal lacte
multū abundans. et sic prod' pñl. h' melius est ut
eam corripiat et teneat' ut p'mo dictū est. ita dicit
hug'. Magister autē bene dicit. De butiro dubita-
tur quod dicitur a boue et tinos. qd' est caseus siue an-
gustia. Est enim butirū pinguedo lactis. sed a tinos
greco ueniūt quedā corripicna. J. ut arrotira. et
h' tinos. n. pro quadā pumca siue terra. et quedā
p'ducna. ut tiro tironis. et tironiū dicitur qd'
usus habet q' producat'. Virgil' tamē in quodam
opusculo cor' pñl' de butirū. ita dicens. Lac mieuū
butirū q' nouū cū melle comedi. ita dicit magister
bene. Vides ergo q' sim' diuisas compones potest
pñl' corripit' et p'duci. Usus tamen cōmunis habet
q' pñl' producat' Quod etiā doctrinale uolē dicit
J sup r' bñies tamen excipis inde butirū. In auro
ra etiā dicit. Quod non est mirū stillat p' lacte buti-

Buro. onis. mas. ge. qd' dicitur h' burū. sup cēt' h' dicit
dam genus animalis. qd' ualde in lacte abundat
et dicitur a buro uis. vnde butirum.

Buro. onis. mas. ge. iuuenis. a buro dicitur

Butus. ra. tñ. i. p'fusus. a buo. is. dicitur.

Buxus. pixos grece latine dicitur buxus. Et in nos
corrupte dicimus buxus. xi. quedā arbor. Vnde
h' buxū. lignū ul' fructus illius arboris. Vtrumq'
tamē indistincte inuenitur tam pro arbore q' pro
ligno. Item a buxus buxeus. ei. eum. et hoc bux-
etum. n. locus ubi buxi crescunt.

Caballus. a cabo dicitur h' caballus
li. dimini. i. uilis equus. Vnde cabal-
linus. na. nū. pñl' prod' ul' caballo
dicitur q' cauallus. q' pede cauat terrā
ul' q' pedem habet cauū ut dextra
rius. unde in equis. Pap' etiā dicit. Caballus dicitur
q' ungula terram cauat. Vel a cauis pedibus. h'
etiam sonipes dicitur.

Cabio. as. i. ibum actiuū. i. p'forare. a cabo dicitur

Cabro. a cabo dicitur h' cabro. onis. et h' scarabens
q' et sunt diuisoz genoz animalia. et dñr tam ca-
brones q' scarabei a cabo. q' de purndis carni'oz
equoz sepe nascunt'. Ita dicit hug'. Pap' uero dicit
Cabro iimis dicitur a cabone. i. equo q' ex eq' cree-
tur. et sic cabro sine. r. scribit' in p'ma sillā. ponit
etiam pap' crabro. ita q' r est in prima sillā et se-
cūda. Vnde dicit. Crabro iimis dicitur a crabne ex
q' nascit' .i. equo. et h' lzā inuenit' in m'ns bibleis
deut' vij. Insup et crabnes mittet et dñs deus tu-
us in eos. Quedā autē biblie habent ibi s. et dicitur
scabro scabrones. Ita q' R est in p'ma et se-
cūda sillā. Sed pap' uult q' scabrones ientant'